

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IBIDEN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET.

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTCIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **31**

DEN 5 AUG. 1923

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR
EBBA THEORIN

**Majorskan på Ekeby som
filmfigur.**

Den första bilden av Gerda Lundquist som den världsberömda hjältinnan i den nyinspelade "Gösta Berlings saga".

Som handlar om en telefoncentral, mödrar och sommarnöjen.

EN DAG MITT UNDER VÄRMEBÖL-
jan sade en person till mig: »nu skall ni
få se, att det vackra vädret går bort, när
folk talar och skriver i tidningarna så myc-
ket illa om det». Det var en enkel männi-
nska med sunt bondförstånd. Och hon
fick rätt. Det vackra vädret tyckte illa om
det myckna förtalet och gav sig hasteligen
i väg tillbaka till den plats, därifrån det
kommit.

Det fanns en tid när det var stadgat döds-
straff för den, som talade illa om Guds vä-
derlek. Det har ju ock funnits en tid då
förtal i allmänhet ansågs till döds förkast-
ligt.

Människor som äro på sommarnöje knota
väldeligen. Jag måste säga, att det finns
ingen kategori av folk, som jag förstår så
litet, som de, som inte hitta på något att
sysselsätta sig med. Människor på som-
marnöje hitta aldrig på något att göra.
Häromdagen gick jag från mitt lilla dylika
till traktens telefoncentral för att utbyta tan-
kar med en annan ort. Där var en fru,
som beklagade sig förfärligt över vädret.
— Men det har ju inte regnat förrän i dag,
genmälde jag. — Ja, är det inte nog, att
det regnat hela förmiddagen, utropade hon
indignerad! Så ringde hon igen — det var
bara allt till sådana, som hon bjöd ut
att hälsa på sig. Men hon tycktes ha fått
back från alla håll. Hon hängde upp luren
och suckade djupt. — Vad skall man väl
kunna hitta på att göra sådana här för-
färliga dagar, slängde hon till mig medan
hon gick förbi. Jag tyckte synd om henne.
Hon såg precis ut som ett av de
där trumpna fantasilösa barnen,
som taga ett regn som en per-
sonlig oförrätt och som dagen
i ända tigger sina närmaste om
förströelsefull sysselsättning.

Strax jag slutat kom där en
mamma och pappa dragande
med hela sin kulle, det var näm-
ligen söndag. Kullen var sådär
mellan 5—12 år. Mamman satte
sig på en bänk, kullen sprang
omkring på gården och pap-
pan var inne och telefonerade.
Småbarn tycka om mig för att
jag ser lustig ut och 5-åringen
kom strax fram och gav mig sina
små fingrar till hälsning. Medan
underteknad med sagda små-
barn förde ett av dessa barnsam-
tal, som konventionen föreskriver,
hände något i mitt tycke förfär-
ligt. En av de äldre telningarna
gick fram till blomsterrabatterna
och bröt en nejlika. Strax efter
kom de andra tre och bröt var
sin blomma. Mamman satt på
bänken, såg på och sade inget-
ning. Femåringen hade efter slu-
tad konversation med mig satt
sig i sanden vid rabattens fot och
fyllde ett lekämbare med sand
samt kastade sanden över rabat-
ten. Ett av de äldre syskonen
kom till och då blev det fart
i leken. Det ena ämbaret sand
efter det andra kastades inte på
rabatten utan över taggträds-

stängslet — till stor munterhet för den
lilla. Jag tvekade, huruvida jag skulle säga
något; ibland är man så feg. Men just då
kom pappan ut. En av flickorna gick fram
till honom och visade upp sina blommor
— det hade under tiden blivit till en hel
bukett. Pappan tog blommorna av henne:
— Kan lilla Margit säga, vad det här är
för en blomma? Och han examinerade hen-
ne om blommornas namn. Då kom telefon-
centralens föreståndarinna och stugans äga-
rinna tillstädes. — Låt bli att bryta mina
blommor, sade hon hårt. Hon tog ämbaret
av fem-åringen: — För den här sanden
har jag betalat 17 riksdaler, sade hon, vänd
till föräldrarna. — Och för att få den
här trädgården till stånd har jag — —

Men de hade redan gått. Jag såg mig
omkring. Det var en liten väl ordnad och
fin trädgård, en sådan där som redan till
det yttre bär prägeln av att vara en enda
människas tysta kärleksverk, hennes egen
hemlighet med mullen och vindarna.

— Se, sommargäster — —, sade den
lilla gumman, som stod bredvid mig. Och
hon tillade: — Men en sådan där (och
hon pekade på bänken där mamman suttit)
— men en sådan där, upprepade hon, skulle
inte ha rätt att vara mor.

Jag gav henne av hela mitt hjärta rätt.
Det är förresten roligt med sommarnöjen.
Inte naturligtvis sådana, där man bor och
får lida sig igenom obekvämligheternas hela
länga register. Inte heller sådana, som äro
belägna så långt borta, att man aldrig får
se städer och människor. Men på en halv

eller tre kvarters avstånd från en storstad,
just så nära, att ens längtan till respektive
land och stad aldrig urartar till melankoli
men blir bara ett litet luftigt rosenrött ve-
mod, som genom en kort ångbåtsfärd kan
förjagas. Så ofantligt mycket som man
hinner se och genomleva på en halvtim-
me och om vilket de som sitta hela tiden
på landet eller hela tiden i staden inte veta
någonting.

Tänk bara på söndagskvällarna, när det
breder sig mörker över hav och stränder och
hela sjön illumineras av alla dessa båtar
med färre eller flera ljus, med röda eller
gröna lampor och en lysande vägvisare
högst i fören, alla dessa vita båtar som
gungande på svart vatten likt kulörta lyktor
glida fram, fästa i himlens osynliga stål-
tråd!

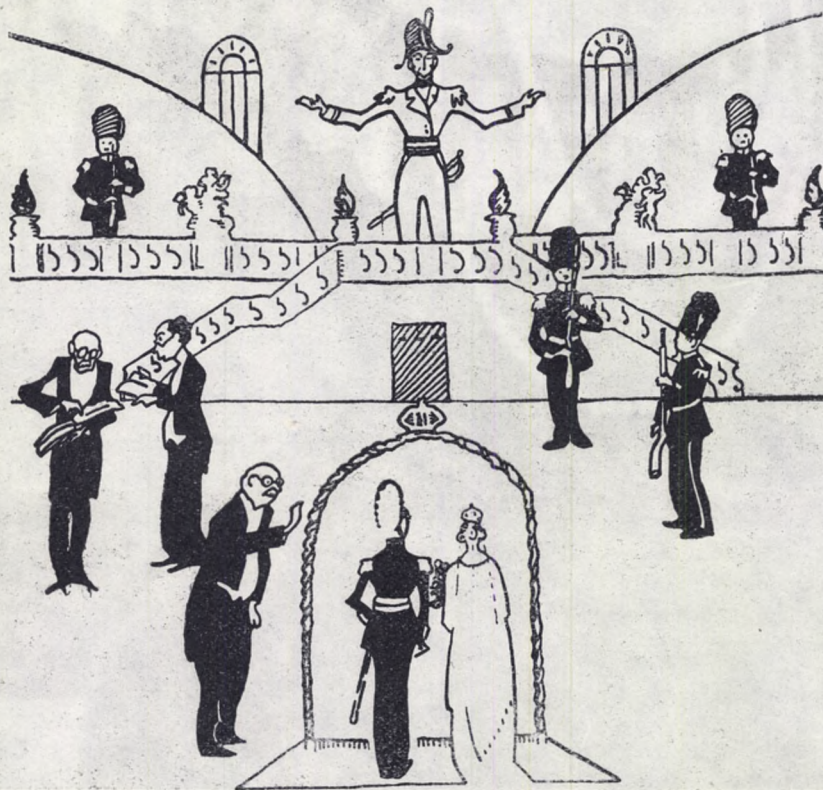
Tänk bara på leendena på bryggorna
en solig lördag vid 4-tiden!

Det finns ju knappast något, som är så
typiskt svenskt — och även finländskt —
som dessa smala långa bryggor med vitt
eller rött räckverk och ett litet badhus i
yttersta änden. Och så den breda grå bryg-
gan bredvid och den där häftiga stöten,
när båten törnar mot bryggan! Och de
där långa brödpaketet, som langas i land
och de där bruna skrymmande paketet och
säckarna, vid vilka ett stolsben eller aningen
om en hink sticker fram, och posten, som
slänges upp på bryggan med en gest, som
om den likaväl kunde vara ämnad åt krå-
korna som åt någonsomhelst adressat! Och
sedan den där främmande herrn som tar
emot trossen och den där ång-
båtspojken som roar sig med att
hoppa i så sent som möjligt!
Men allra mest ändå de där le-
endena.

Ty står där inte på varje bryg-
ga en eller flera slanka unga flic-
kor i vita klänningar och ylle-
kofter som niga småleende, all-
varliga herrar med filthatt på hu-
vudet (ett förfärligt sommarbruk!)
vilkas ansikten draga ihop sig till
ett som det ibland tyckes, gan-
ska ovanligt leende, unga fruar
iförda fotsida tygstycken och
silkesnät över huvudet, enkla ar-
betare och feta blusklädda matro-
nor, men alla med det där soliga
leendet: preludiet till handtryck-
ningarna och välkomsthälsning-
arna.

Jag har alltid tyckt att det va-
rit så bedårande, leendet på bryg-
gorna, det återseendets, välkom-
mandets leende, med vilket man
möter en gäst eller en från dags-
arbetet återvändande familjemed-
lem.

Men ibland har jag tänkt så-
här: Varför småle vi mot var-
andra bara en solig sommardag
från en lång och smal brygga
med vitt räckverk och ett litet,
litet hus i ena ändan? Varför
inte också på en smal eller bred
gata? Det talas alltid om att det
är så förfärligt ohygieniskt att
(Forts. sid. 742.)

Till frågan för dagen: tronföljdsrätt eller icke?

Den höge Bernadotteske stamfadern till de unga tu: Stig ni bara lugnt fram
till brudpallen. Juristernas paragrafer äro ingenting att snubbla över. Också
jag var borgerlig en gång! (Teckning för Idun av Arvid Petersen.)

ELLEN KEY OM UTSTÄLLNINGEN

NÅGRA STÄMNINGSBILDER FRÅN GÖTEBORG, — OM NUTID OCH FORNTID. FÖR IDUN AV ELLEN KEY.

NU ÄR JULI, NOGARE SAGT FJORTONDE juli, den stora andliga värmeböljans dag. Solen har all möda att göra gott vad den kyligt regniga juni felat. Den har rundat ekarnas kronor och fördjupat deras ännu vid månadens början gulgröna färg. Liarna meja ängarnas gräs och blomster, blåklinten blickar ur vetet, vallmon lyser i den blommande rågen och pyrola uniflora doftar i barrskogen.

Stackare de, som i Göteborg hålla möten, kongresser och tävlingar; lyckliga vi, som se Vettern ligga spegelblank med stränderna ljusa av badande barn och ungdom!

Svensk-amerikanerna, nu spridda runt hela Sverige, häpna säkert över det »gamla landet». De trodde nog att det bara är i det nya man har värmeböljor. Väl var att fjärde juli hyllningssångerna till segrarna i tvenne frihetskrig kunde stiga upp i ännu frisk luft, att den blågula flaggan och stjärnbaneret fladdrade samman utan att fanbärare stöpo av solstyg.

Göteborg — där de flesta svenska utvandrare inskeppat sig — kunde bjuda dessa gäster ett välkommen med vid famn. Ty under det sekel, då svenska blodet, först som röda stänk, senare i breda strömmar ökat Förenade Staternas styrka, har — trots blodavtappningen — det gamla landet även ökat sin. När nu svensk-amerikanernas blickar blevo blanka var det av stolthet över så väl det gamla som det nya landet. Dessa fränder, som genom egna ungdomsminnen eller av vad far och mor förtalde om sin ungdoms bygder haft längtan itill dessa, fingo ofta från svenska hem i någon form den frågan.

”Säg, kan man dö för detta land?”

Och de nu genom alla Sveriges bygder spridda amerikanske medborgarna skola ej vid hemkomsten till U. S. A. bara berätta om det efterblivna, det fattiga Sverige. Lyssnarne i Minnesotas eller andra svensk-mannabygder måste få nya begrepp om det gamla landet.

Industri och mänsklighet.

Jag var ej bland dem, som strömmat till utställningen för att — som fackmänniska på något område — studera den, och lära av den, dessa för vilka kongresserna därför voro bisaker. Ej heller bland dem, som genom vitt skilda drivkrafter slungats in i kongresshallen och för vilka utställningen bör ha blivit en angenäm förströelse efter hårda mödor. Jag hörde således ej till allvarsfolket bland besökarna, utan till narrarna. Ty i alla »fack» är jag fåne och vid blotta talet om möten springer jag till skogs. Det enda jag därför kunnat lova Idun är några stämningbilder.

Bland dessa var den mest överväldigande den stora maskinhallen med dess glänsande vithet, väggarnas och takets ädla resning och mångfalden av — nu tysta — stålstrålande underverk inom de lika väldiga som jämviktsfulla måtten och de smärta stråvbågarna under det höga glastaket. Tanken ilade till de år, då Viktor Rydberg gick vid kajerna i Göteborg och redan drömde om en tid när människan ur järnet

Av mer eller mindre "fackliga" personer har det redan skrivits kilometervis om Göteborgsutställningen. I alla "fack" är jag fåne, skriver Ellen Key själv här nedan. Men i stället skildrar hon här utställningen med en varm, bred mänsklighet, hon ger en sådan sammanfattning, som var och en av oss, fackintresserad eller icke, skulle önska han kunde få, och hon ställer den uppvisning av nyttighets- och skönhetsaker, av lyx och nödortf, som utställningen är, i samband med annat mänskligt och samhälleligt.

skulle mana fram en stark och känslolös kabirisk släkt

som bär förutan skam sitt slaveri på det att människan må vara fri och flåsar eld ur lungor av metall och gör ett strävsamt verk med id och värma att människan må ha tid att tänka och att svärma ty det är hennes väsens rätta kall....

Just då mörknade det för ögonen. Jag stod vid kanonerna i hallens mitt.... Så länge dödens verktyg brösta sig i en maskinhall, i övrigt full av åt levandet givna hjälpmedel, kan nog ingen tänkande glömma att alla dessa strålande väsen, dessa under av kraft, noggrannhet och finhet ännu ej äro i stånd att ens befria mödrarna och barnen ur fabriksalarna. Huru stolta vi än äro över stålets och elektricitetens fullkomning i en mångfald av sinnrika verk, för vilka svenska uppfinnare och svenska arbetare gemensamt hembära äran, borde vi icke glömma att maskinerna ännu ej ge alla levande kamrater åtta timmars arbete eller lika många timmars vila och sömn. Ännu äro ej arbetsgivarne i verklig mening arbetarnes arbetskamrater. Alltjämt är industrien likgiltig för att tjäna de äkta mänskliga värdena, alltjämt råder en skriande motsats till vad arbetet borde vara. Lika skriande som det i närheten belägna nöjesfältets motsats till ett människovärdigt nöjesliv. Leksaker passa blott i det Barnens paradys, som här framtröllats för de späda åren. Och just där, framför de små Ölandshästarna, försjönk jag i ljuvliga minnen från den tid då ett Barnens paradys, även för den barnaskara jag tillhörde, var en verklighet — hos morföräldrarna.

”En kanske snart förgången tillvaro”.

De mångfaldiga skönhets- och gagnvärden dem utställningen omsluter, lova ingen ny tid. De hålla sig inom den kanske snart förgångna tillvaro, där de många frambringa för de få. Porslin och glas, guld och silverarbeten, bokband och boktryck, möbler och textilier visade vackra former och färger. Men intet röjde det nya, som mina gamla ögon törstade efter. Alla dessa lyxföremål och nödvändighetsvaror, från de snövita eller i mångfaldiga andra färger skiftande plymerna, dem en ståtlig herre behärskade — vilken som liten kallade sig Mutte och ofta satt på mitt knä — och till den bländvita damasten lik de heliga tingen

i mitt linneskåp — heliga, emedan mormor spunnit garnet — talade allt om att ännu finnas endast några få rika, åt vilka de många icke rika arbeta.

Ett varsel om sjäfullare kultur.

Men själva ramen kring alla dessa ting varslade i vissa fall om den sjäfullare kultur, som sakteligt söker sig fram efter det nya århundradets alla förödelse.

Ett av dessa nya drag är att medan arkitekterna fordom ödelade träd, bergknallar och vattenspeglar för att få raka gator och rätvinkliga torg, så ha utställningens arkitekter haft vördnad för naturen. Många av de träd, som funnos på platsen, ha ej blivit fällda, utan resa sig upp ur arkader-nas golvytor; mästare inom trädgårdskonsten ha förvandlat bergknallar och ängsbitar till nya skönhetsvärden. Det sades att Holland under fyra år fostrat de små buxbomsträden i de täcka former där både ormen och duvan fått friskt grönskande gestalter. De äro icke oävena symboler av så väl den ormalist som den duvoenfald, utställningens arkitekter antagligen måst bruka för att få fram sina viljor.

Den sorlande leken av de många springbrunnarna — från den av glas inne i en hall till den av granit framför minneshallen — hördes ej ens då man kom inom de svala vita väggar, som omsluta den lilla kyrkogården. Där vajade träden över gravhällar, i vilkas rännor vilda örter redan trängt sig. Och de för Västergötland — med dess rika tillgång av sand- och kalksten — betecknande »liljestenarna» sträckte sig i det gröna gräset. Man måste påminna sig att inga döda sovo där, liksom heller inga skulle omvandlas av flammorna inom den strax ovanom belägna, vackra eldbegängelseplatsen. Så starkt gav allt här en aning om gravarnas frid att denna stilla omhjädnad för mig kändes som utställningens hjärta. När de flesta kära människor man ägt vila under kyrkohällen, när man själv ej har långt till den stund då ens askurna når den jord i hembygden där far och mor fått ro — den enda torva man äger kvar av denna jord — då minna dessa ensliga vårdar om det enda vissa i detta liv, som nu brusar härutanför i sällsynt starka och sköna former.

Från kyrkogården föra några steg upp till den andäktigt ordnade lilla kyrkan. Där brinna i den blå skymningen vaxljusens stilla lågor, där hänga eller stå mellan bågarna de för Västergötland betecknande basunaänglarna och kalvariegrupperna. Takkronor och krucifix, ljusstakar och helgedomskar, kyrkoskrudar och antependier hava ordnats så att de giva andaktsstämning, icke endast museintryck. Ord-naren — diktare så väl som museiman — har känt huru här i norden ljusdunklet hör samman med den form av tillbedjan vilken vek för den nya anda som — i jämförelse med den katolska — skapat så få sköna ting för kyrkobruk.

Kulturhistorien och det vidhängsna hjärtat.

Som det höves en stad, grundlagd under den lutherska tiden, visar minnesutställning-

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

SKOARBETERSKAN, SOM BLEV BYRÅCHEF

MISS MARY ANDERSON PÅ BESÖK I HEMLANDET EFTER 35 ÅRS FRÄNVARO.

Bland de många svenskamerikaner, som i sommar gjort en vallfärd hem, är också miss Mary Anderson. Alla, som intressera sig för duktigt kvinnoarbeta, känna till historien om den 16-åriga västgötatösen, som i likhet med flertalet svenskor »over there», började som tjänstflicka, och sedan via stadierna skoarbeterska och fackföreningsledarinna nådde fram till den höga post, hon nu innehar som chef för kvinnobyran i U. S. A:s arbetsdepartement. Det är på yrkesinspektionen hos fröken Kerstin Hesselgren, som Iduns medarbetare råkar miss Anderson i sällskap med tre amerikanska damer, miss Mary Van Kleeck, miss Mary La Dame samt miss Iracy Copp. Alla damerna äro ivrigt verksamma i socialt arbete och företa nu tillsammans en kombinerad studie- och nöjesresa till Sverige.

Fr. v. sittande: Miss Mary Anderson och miss Iracy Copp. Stående fr. v.: Miss Mary La Dame, fröken Kerstin Hesselgren och miss Mary Van Kleeck.

Det är 35 år sedan miss Anderson var hemma i Sverige och mycket har förändrats sedan dess. Sextonåringen med Amerikafebern har blivit en mogen myndig kvinna med den rikaste

erfarenhet av livet och mänskonerna, en departementschef, som övervakar 8½ miljoner kvinnor, därav 4 miljoner industriarbeterskor, och söker förbättra deras ställning. I hemlandet ha

hennes systrar fått rösträtt och möjligheter till att göra karriär inom många yrken. Tyvärr vill miss Anderson inte berätta om sina intryck av Sverige, hon är nyss kommen och har sett för li-

tet. Däremot berättar hon om svenskornas ställning i Förenta Staterna, vilket gott anseende de ha, och framför till och med en hälsning från sin kollega sekretären i arbetsdepartementet: »Säg till alla svenska kvinnor att de komma hit ut till oss!» — Vi få väl hoppas — och det gör säkert också miss Anderson, hur god patriot hon än är i sitt nya hemland — att inte uppmaningen blir följd, trots att de amerikanska arbetslösheterna stigit med 10 procent. Inte ens i Amerika, som kvinnorna gärna tänka sig som ett feministiskt idealland, äro förhållandena så som en rättvis kvinna kunde önska. Trots rösträtt och allt tal om jämlikhet med mannen äro kvinnorna dock ännu så länge mindre betalade för samma arbete som mannen, och de ha ej samma möjligheter att komma fram. Medan miss Anderson säger erkännande om de svenska kvinnornas duktighet, att vi ha riksdagskvinnor o. s. v., kan hon dock inte låta bli att tillfoga med en glimt i ögonvrån: »Men jag har redan (Forts. sid. 742.)

en den hemmens och verkstädernas id, som utmärka det nya skedet. Här är mycket rum givet åt vad man nu kallar »hemkultur och rumskultur», båda avsedda att tjäna familjelivet, att samla de nya eller åldriga skatter som bereda innevanarnas trevnad och att utveckla skönhet i de mått och färger vilka bilda ramen omkring de kära minnena av de döda och kring de levandes fest- och vardagsliv. Den, som sedan barn- domen varit förtrogen med hantverkarnas arbeten på ett stort gods, gripes mer av allt som här belyser den forna tekniken, ej den nutida, högt uppdrivna. Dessa enkla ting äro nu »kulturhistoriska». Men jag minnes dem från den tid då de alla hörde till det levande livet. Att se på hur hovslagaren skodde, huru liar smiddes och väsdades, huru hyvelspånen flögo i slöjdstugan, att betrakta skomakarens lysande glas- kula eller skraddarens och sadelmakarens flinka nålar, hörde till lantbarnens nöjen. Under besök i grannstäderna eller resor mellan dem, fick man se laggare, tunnbindare, korgmakare, repslagare, kakel- och krukmakare, som trollade fram lergökar och lerpipor. För att ej tala om alla de husliga arbeten — kärning och yste, kardning, spolning och vävnad, ljusstöpning och brygd, — för vilket alla fabriker nu sörja. Vi gamla se på de många maskiner för tvätt, för diskning m. m. dem utställningen visar och vi få försäkringar om huru de lätta det husliga arbetet. Men vi lyssna med samma känslor som Schartauanerna i Göteborgs stift höra på nyteologernas lättvindiga frälsningsläror. Voro icke de gamla metoderna så väl att gnugga storbyk som själar betydligt säkrare? Många unga stadskvinnor, som

aldrig sett en gammaldags spinnrock — om ej möjligen Fredrika Bremers, nu bevarad som reliq vid kvinnliga lantbruksskolan i Rimforsa — eller ens en bandvävstol, ana inte i vilken grad landsbygden alltjämt kräver kvinnornas hemarbeten. Ännu som för årtusenden sedan kalla mjölkflickorna på korna i skogar och ängar; ännu stå barnen nygiriga kring kärnorna och ystet sker i lika enkla ostkorgar som på femtonhundratalet. Maskiner må stå upp som ett nytt trollfolk, men ändå fortvara i de tusen hemmen — som ej ha råd att skaffa sig maskinerna — de gamla arbetsrederna och redskapen. Den käre Putte kommer alltjämt att, blank och grann, gå till marknaden, fast bilar rusa förbi honom mot »municipalsamhället», som ej länge sedan hette by. Vilket vackert, gammalt, svenskt, enstavigt ord! Municipalsamhället har sju stavelser, men behåller dock sina gamla kullerstenar!

Jag var glad att många av de fina maskinerna alltjämt måste bruka den av titanen rövade elden. Det nya tjeckiska dramat om det fabriksmässigt tillverkade maskinsläktet, som kunde ersätta människosläktet, rann mig i hågen. Ack, om femtio år är elden en så övervunnen onödighet att de nu i Barnens paradistumländ tultingarna då le åt den! Och huru länge kommer utställningens böljeborna stad att behöva skepp som leka i eller brottas med haven? Luften är snart erövrade av flygskeppen, vilka nu i massor ila upp från Heden! Då blir det underligt omkring de fina fyror dem sjöfartsutställningen visar och de stolta gallionsbilder, som hoverat sig på indiefararna, beses även som museiföremål. Kan-

ske har man kvar de vackra fiske- och segelbåtarna, avkomlingar av dem som på 1850-talet vaggade min mor och mig runt Marstrand. Männen, som bo mellan hembygdens skär, komma nog att lika länge som allmogen på lantbacken behålla de gammalmodiga donen för att vinna livets nödortf.

Förnuft och fantasi, ögon, öron och alla sinnen säga ja till hoppfullheten i invigningskantaten:

*Släkt dör, släkt tager vid.
I marken, där härarna stredo,
stå plogarna redo. —
Morgon i arbetets värld
äter skall gry,
röken från odlings härd
stiger i sky.*

Men hjärtat är förunderligt vidhängset och håller på de gammaldags redskapens värde för lantlivets småfolk och — för diktarne!

Maskinerna i stora hallen syntes mig väl- taliga emedan de — tills vidare — voro tysta. Nu när kongressalen flöda som ljum lemonad, måste det vara bedärande förföriskt att med en pekfinger rörelse allena hos de många flickorna skaffa sig något iskylt och sedan i denna hall gömma sig undan talen liksom Adam gömde sig i lustgården undan den fruktade straffdomen.

Ellen Key.

I nästa nummer fortsätter Ellen Key sin fängslande och varmhjärtade framställning om allt vad Göteborgsutställningen visar rörande nutid och framtid.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRANKALLNING OCH KOPIERING SÅST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

B L I S V E N S K O R N A F E T A R E ?

SMAKEN JUST NU TÅL INGA ANDRA linjer än den raka. Men faktum är, att damerna bli fetare! Det har dels innehavarrinnan av ett skönhetsinstitut, dels flera korsettöversäljerskor försäkrat oss, och dylika experter böra väl veta det!

— »Maten spelar säkert den minsta rollen», menar man på Skönhetsinstitutet. »Här komma mina kunder till mig och klaga: »Jag fetmar alltjämt, vad ska jag göra?» Jag råder till inknappad diet och gymnastik, men får till svar, att detta är redan provade medel. »Jag äter nästan ingenting, gymnastiserar flitigt, tar massage — hjälper ej.» Vad jag också tyckt mig märka är, att fetman börjar vid yngre år än förr. Det finnes bestämt flera feta 30-åringar!

En korsettöversäljerska, vi talat med, har gjort liknande erfarenheter:

»Förr sålde vi mest numren 58, 60 och 62,» säger hon; »nu 64, 66 och 68. Det är efter kriget denna benägenhet för fetma gjort sig gällande; före voro damerna avgjort smalare. Orsaken? Det är nog inte bara en. Men den förnämsta är säkert för litet kroppsarbete, för mycket stillasittande, ett par bidragande: automobiler och bakelser. Detta, att man åker bil och dricker förmiddagskaffe mer än någonsin, får sina ödesdigra följder...

I sin strävan att bli smal, eller åtminstone verka smal, har den korpulenta damen dock ett gott stöd i korsetten. Ty den har givetvis anpassat sig efter det nya modet. Fast — någon egentlig korsett finns det knappast längre. Planchetten har på de flesta modeller krympt ihop till ett minimum — där den alls finns — och fjädrarna äro helt få. Det blir alltså mera en gördel än korsett. Man ska ju vara smärt på ett annat sätt nu för tiden. Det är inte midjan som ska klämmas in, utan höfterna. Den modärna korsetten börjar därför tätt vid eller

Till kapitlet om kvinnoskönhet och — kroppsformat. Det var icke så länge sedan "den smala midjan" och "den skarpa höften", illustrerade på bilden t. v., voro idealet. Det nutida idealet är det naturliga, företrätt av damen t. h. Hon vann nyligen ett skönhetspris i Amerika, därför att alla hennes "mått" voro de idealiska Venus-måtten.

En kritisk iakttagare på våra bad- och sommarhotell kan lätt tycka sig märka, att den del av svenska folket, och inte bara man- utan också kvinnfolket, som håller till på sådana ställen, börjat "flyta ut" betänkligt och bli lika korpulent som tyskarna voro före kriget. All strävan efter magerhet tycks bara göra folk ännu fetare. Sak- — eller borde man i detta sammanhang hellre säga kropps- — kunniga bekräfta iakttagelsen.

nedom midjan. Och den har blivit hygienisk! Inga ädlare organ prässas den ihop — och man ser likväl smalare ut i den än i den gammaldags höga.

För de »extra» feta finnas det dessutom gummikorsetter; dock bör en sådan, för att inte vara skadlig, vara av »blandat» tyg och gummi. Vidare har det förts i handeln något som heter, »diafragmagördlar». De komma från Amerika och äro avsedda att hålla mellangärdet i schack, vilket gärna vill bli för framträdande på en korpulent dam i modärn korsett, eftersom ingenting — i alla fall endast en brösthållare — binder ovan midjan. Det mesta av korsettmodeller hämtas förrästen från Amerika, enär den amerikanska kvinnans figur är mest lik den svenska. Parisiskans figur t. ex. är av en annan, smärtare typ.

De sköna kläderna ha förstört skönheten.

Doktor Henry B. Goodwin, som får se de flesta av landets sköna och förnämna damer framför sin kamera och som har starka krav på kroppskultur, anlägger en annan kritisk synpunkt på den modärna kvinnan.

»Om den svenska folktypen, särskilt kvinnorna, i mitt tycke har undergått någon märkbar förändring, frågar Idun mig, föga

anande att redan själva frågan för mina öron låter som propaganda à la Herman Lundborg, och att jag på det örat är döv som själva gudinnan Skepsis — en älskvärd äldre dam, i vars sällskap både vetenskapsmannen och konstnären far synnerligen väl.

Artigheten fordrar emellertid något slags svar och blygheten bjuder mig att hålla tillbaka mitt eget allrapersonligaste svar. Men förleden dag var just frågan före under ett av de oftast kring hithörande ting kretande samtal som man för med en ung »skönhet» som skall porträtteras.

Denna svenska societetsstjärna hade rest mycket under de sista åren och jämfört sina intryck både med utländska erfarenheter och tidigare inhemska. Förr, sade hon, kunde man tala om sköna kvinnor såsom helhetsföreteelser, något strålande, vinnande, som kom oss tillmötes och som varken var ett vackert ansikte, en vacker figur, den eller den vackra kroppsdel, kultur av det eller det. Nu se vi och tala om vackra munnar, vacker hy, vackra armar och barmar och ben och hår och skor och vad vet jag, men i alla fall mest om kläder, hur kvinnorna äro klädda.

Detta yttrande föll mig in igår, då en daglig tidning presenterade för oss — icke Londonsocietetens största skönheter — nej »de bäst klädda damerna». Och kläderna förändras fort efter sista modet och med dem klädhängarna och perukstockarna. Detta är enligt min förmodan orsaken varför vi inbilla oss att typerna förändras. Kläderna förändras och med dem klädhängarna, de kvinnor som man hänger kläderna på och som långt tillbaka i tiden engång voro och undantagsvis ännu äro kvinnor, som sedan länge övergått till att vara träbäckar med vackra enskildheter och som nu i regeln inte äro annat än — kläder.»

Också prinsessorna börja bli självförsörjande. Denna unga dam, prinsessan Katerina Jurjevskaja, en dotter till tsar Alexander II av Ryssland och hans morganatiska gemål, prinsessan Jurjevskaja, skall nu debutera som sängerska på varietéscenen på Londons Coliseum. Hon har förut, efter flykten från Ryssland, varit guvernant.

Den sköna prinsessan av Hohenlohe, som lidit det tragiska ödet att bli dömd till sex månaders fängelse för mened och för att ha hjälpt Erhardt vid hans första flykt. Vid rättegången mot henne kom det i dagen, att Erhardt hade förlött henne att begå mened, medan hjälten själv satte sig i säkerhet.

Sorterade Napolitaines:

Palmersy, Mjolk, Grädd-Krokantchokiad
i originalförpackningar à Kr 1:—.

"KVINNORNAS RÖST" ELLER EJ?

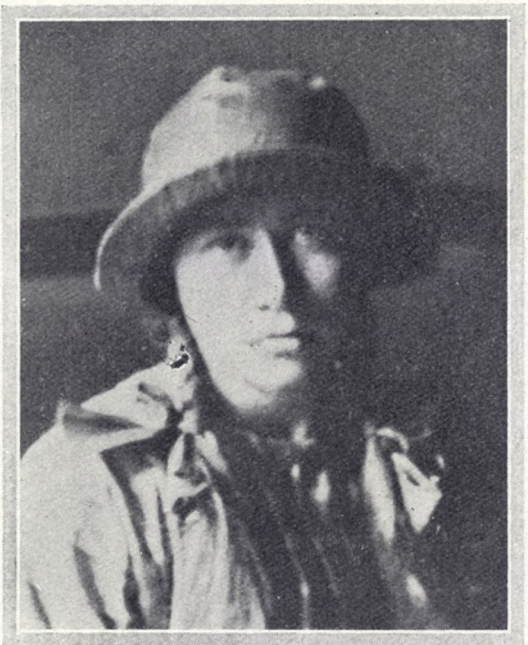
ALMA SÖDERHJELM OM ELIN WÄGNERS NYA BOK »FRÅN SEINE, RHEN OCH RUHR».

ELIN WÄGNERS SENASTE BOK ÄR i hennes skriftställarskaps skeende, för att använda hennes egen terminologi, en händelse. Ifall ej en del av innehållet varit förut publicerat, kunde man kalla den en debutbok. Apropå det, så hade det varit intressant att få ett angivande om tid och rum under artiklarna, för idéutvecklingens skull. Alla kunna ej utan en sådan identifiera de olika styckena.

Boken är en skissbok. Den innehåller små verklighetsnoveller, reseintryck och tankestycken. Elin Wägner är överdådig i att litterärt omsätta det upplevade i själva upplevelseögonblicket, vare sig detta sedan är tänkt eller sett, hört eller avlyssnat. Stycken som »Ögonvittnen», »Om de döda», »De fyra hundarna» (tidigare publicerad i Idun), äro bevis härpå. Verklighetsnovellen är dock kanske hennes främsta styrka. Tag bara den lilla skissen »Huset vid vägen». Vilket koncentrerat livsöde, vilket perspektiv förmår hon inte giva på ett par trycksidor! Vi känna också Elin Wägner som en frisk och skarp iakttagare, som en förnämlig och på samma gång snabbpennad skildrare. Den avdelning som handlar om Ruhr bär vittne om alla dessa egenskaper. Även om man läst dem förr, kunna de läsas många gånger om.

Boken vimlar av originella personliga anmärkningar och uttalanden, av träffsäkra observationer och av allvarliga tankar. Över raderna böljar fram en stark och lugn vind, som sopar över människorna, deras öden och vägar, men mildt och varligt utan att göra ont.

Det sägs ibland om Elin Wägners för-

En prima skånsk "hästflicka" är Greta Olsson, 16 år gammal, vars bild syns här ovan. På den lyckliga skånska landsbygden växa både pojkar och flickor formligen upp på hästryggen. Greta Olsson har hemma på sin pappas gård sysslat med hästar sedan hon var fem år. På det stora lantribusmötet i Göteborg fick hon nu tillfälle att visa ett par av sin pappas präktiga djur. Det väckte en viss sensation, när hon på arenan manövrerade sina hästar med startard skicklighet, och pris och beröm vann hon också.

Kvinnornas sanna röst tycker jag mig höra alltför sällan, även när kvinnor tala, skriver Elin Wägner på ett ställe i sin nya bok. Många skola säkert tycka, att hon just själv i denna talar med "kvinnans sanna röst". I sin anmälan här nedan vidrör docenten dr Alma Söderhjelm åtskilliga av de problem, som fru Wägner torde ha ansett sig behandla från en renodlat kvinnlig ståndpunkt.

fattarskap att det är journalistik i bästa mening. Det är att bedöma henne alltför ytligt. Ty hon har en djup avsikt även med det minsta hon skriver. Det sägs också om henne, att hon är humorist. Det senare är kanske sant, men det är i alla händelser otillräckligt. Ty i det humoristiskt lagda Sverige står fru Wägner på ett särplan: hon är en av de få svenska författare som äro verkligt spirituella. Ifall med spiritualitet menas den tankens och pennans fyndighet som sker i ögonblicket, men med sikt och verkan långt över stunden.

Bokens litterära och journalistiska bagage är således alltigenom lika vägande till arten, som det är tyngdlöst i formen. Där- emot förstår åtminstone jag mig inte särdeles på tankestyckena, de flesta »från Seine». Här kommer in något alldeles nytt i diktningen: ett socialpolitiskt, samt ett därmed sammanfallande religiöst moment. Det föres fram i olika versioner, men genomandas av tanken, att på grund av Kristi bud och i förlitande på en högsta domsrätt få till stånd en allmän vägran att fullgöra den sociala plikt, som militärlagarna pålägga. Men icke blott det. På kristlig grund vill Elin Wägner lösa den stora världsfredens stora problem.

Här är den icke positivt religiöst betonade inte mera med. Vi tycka kanske det är synd att hon för in religionen i den diskussion som sysselsätter världen och oss alla personligen, nämligen hur krigens skola undvikas. Det hade varit intressantare att höra hennes egen reella åsikt i saken än att se henne förpassa denna bok bak molnen.

Elin Wägner tager avgjort avstånd från politiken, hon vill att hennes bok skall betraktas som en opolitisk bok. Men förbländar hon inte här politik och diplomati? Kan man skriva om politik och syssla med politik och själv vara främmande för politiken? Den är kanske inte förklarad med ett kategoriskt fördömande. Förbländar hon inte också skillnaden mellan krigstjänst och krigsvägran med det teoretiska spörsmålet om militarism och antimilitarism? Kan den bedöma halten och arten av en viss situation, som aldrig varit med om en sådan? Kan dens ord väga nog, som predikar det mänskliga i att lämna sin post och som aldrig själv stått vakt, ej vet något om det obönhörliga ansvar, som är vaktpostens styrka och risk? Elin Wägners ofta återkommande reservationer i detta avseende ådagalägga att hon är medveten om den svaghet, hennes egen position gentemot krigsproblemet innebär. Det är också här som svagheten i några av bokens stycken ligger: i teoretiserandet

över praktiska problem, i den socialpolitiska synen på rent politiska sådana. Elin Wägner är inte det ringaste sentimental. Men hon är översensibel och hon bedömer gärna från social ståndpunkt. Hon är negativ i så måtto, att utgångspunkten för henne är lidandet och medlidandet. Man kunde säga, med fortsatt användning av hennes egna uttryckssätt, att hon är ringförlovad med medlidandet. Man har också den bestämda känslan, att kärleken, om vars världsövervinnande makt hon ofta skriver, för henne själv är endast en livsåskådning och ett problem, medan medkänslan är det alltövervinnande. Nu kunde man kanske invända, att kärlek och medkänsla i detta fall täcka varandra. Men medkänslan har intet av kärlekens positiva alltförvandlande och värmande makt, snarare är väl medkänslan bara ett kärlekens eko i den villsamma skog, som kallas livet.

När Elin Wägner kommer in på kvinnans psykologi och kvinnornas problem är hon alltid överlägsen. Men när hon vill göra gällande, att hon i denna bok för fram en rent kvinnlig uppfattning, kan åtminstone undertecknad ej skriva under detta.

Elin Wägner är en utmärkt författare och en överdådig berättare. Men som världsreformator trevar hon ännu i dunklet. Dock: hennes avsikt är redbar och hennes vilja är ren. Kanske om hon själv engång kommer i tillfälle att skrivas ut som verklig faktor i ledet, för att kämpa icke blott för principiella ideal, men för sitt hem och sin torva, kanske att hon då skall kunna peka ut vägen även för oss andra.

ALMA SÖDERHJELM.

Ett "riktigt" äländskt brudfölje fingo stockholmarne se vid Ålandsfesten på Skansen häromdagen. D. v. s. "riktigt" ur synpunkten att allt var äkta återgivet av de agerande äläningarna; men ledsamt nog för brudgummen, som fått en så söt brud, var det eljes bara teater. — Det här varit internationellt och livligt i Stockholm på senaste tiden. Mer än alla andra ha i alla fall äläningarna blivit välkomnade.

Utomlands ha de eleganta hästkipagen börjat komma på modet vid promenadåkning samt åkning till bröllop, visiter, middagar m. m. Obs! En landå ändras på en minut från öppen till heltäckt efter önskan. Namnanrop: FREYS HYRVERK.

Kungl. Hovlev.

DET FÅR EJ SAKNAS PÅ BORDET

Vinägrons Bordsenap

DEN DEKORATIVA PARASOLLEN

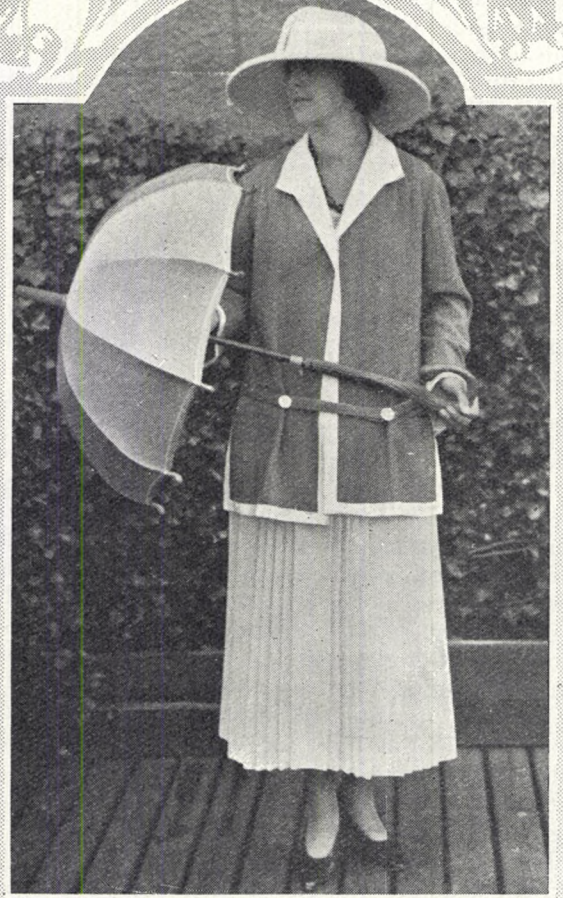
ETT TEMA MED MÅNGA VARIATIONER FRÅN SCHERZO TILL ADAGIO.

Den tobaksbruna satinfleur-dräkten, helt sydd i volanger och med en elegant cape, kompletteras av en chic hatt i svart med ripskokard och en ljus parasoll med rikt skulpterat träskåft. En utmärkt toalett för badort och stadsgata.

En modesymfoni i svart-vitt är den här sommardräkten i vit crêpe med invävd svart bård, hatt i vitt och svart ripssiden och svart jethalsband. Den modernt korta parasollen, som saknar doppsko, ger den enda färgklicken i form av ett par smala röda och blå ränder.

Till den korrekta och ungdomliga morgonkostymen — vit, veckad frottékjol och frottéjacka i ljusgrönt med vita bårder — passar det bra med en beigefärgad crêpeparasoll, där det frappantaste är den lustiga kryckan med en trevlig fågelfysionomi i grönt och rött.

Man kommer att tänka på jätteblommor, när man ser den här lustiga, vita tyllparasollen, som för övrigt är prydd med ett par stora svarta sammetsrosor. Den och dräkten, en plisserad, mjuk vit sidenklänning med blus och fickor i blankt ljusgrönt siden, rutade med vita silkessnören, höra samman med en strålande solskensdag.

Den nyaste strandparasollen är av gullt basttyg, vars färg håller stånd mot den starka solen vid havet. Blommorna äro invädda, broderade och sydda i träpärlor i milda röda och blå färger. En trevlig omväxling med de sedvanliga japanska pappersparasollerna. Samtliga modeller fotograferade på N. K. Foto Wallberg.

Alla erkänna att **GENTELES LINOLEUMFERNISSA** är oöverträffad i **SLITSTYRKA, HÄRDHET OCH GLANS**. På grund av de undersökningar, som verkstälts av Fackskolan för Huslig Ekonomi, har fernissan tillerkänts **DIPLOM**. Varje burk är försedd med S. H. R:s **garantimärke**. Försäljes hos varje välsorterad Färghandlare.

FAMILJESPÖKET. AV KATHERINE LIE

»JAG TYCKER ATT DET LYCKATS dig att få igen den gamla stämningen i huset», sade jag till min kusin, den unge godsägaren, och satte mig bekvämt tillrätta i den djupa länstolen framför hallens öppna spis. »Här är verkligen mycket hemtrevligt, och jag ser till min glädje, att du räddat många av de gamla möblerna och alla familjporträtten.»

»Ja, det började lyckligtvis brinna i andra ändan av huset.»

»Det är synd, att sådant ska kunna hända. Alla gamla traditioner gå upp i ljusan låga, utplånas obarmhärtigt bara för att en jungfru varit oförsiktig», sade jag och stirrade in i de röda lågorna.

»Naturligtvis är det en stor förlust — saker brinna ju upp, som aldrig kunna ersättas, — men så blir man också kvitt mycket tråkigt skräp. Dylikt luftar härligt i en sådan gammal släkt.»

»Familjespöket, du — har det också försvunnit?» frågade jag intresserad.

»Ingen har sett till det sedan dess. Där ser du, att branden var bra för något. Vår gamla stammoder har då äntligen fått frid.»

»Det var ju alltid för de kvinnliga medlemmarna av familjen som hon visade sig, och då alltid för att utdela en varning, hette det. Det behövs kanske inte längre», sade jag och såg skarpt på min vackra kusin.

Jag hade för några år sedan varit mycket förtjust i denne intagande unge man, på vilken ödet tycktes ha slösat alla sina goda gåvor. Ty både rik, vacker och hurtig var han.

»Ni kvinnor äro väl så innerligt moraliska i vår stränga tid. Ni behöva väl inte alls mera några varnande exempel», sade han retsamt. »Vår stackars gamla stammoder tillhörde en lättare tid. Du gifte dig förrästen helt huvudstupa, inte sant, Eva?»

Jag flyttade mig oroligt på stolen och fick brått med att slå askan av cigarrett-en.

»Ah, jag vet inte det», svarade jag undvikande.

»Du anar inte, hur förvånad jag blev då jag fick meddelande om ditt giftermål. Jag var ju utrikes. Det gav mig en riktig chock, kan du tro. Vi två hade ju liksom alltid varit bestämda för varandra.»

»Men, Ove, varför reste du den där gången?» frågade jag lågt. »Du kunde ju ha frågat, om jag ville fara med.»

»Skulle du ha följt med, Eva?» Han böjde sig fram mot mig.

Jag reste mig hastigt med klappande hjärta.

»Vem vet?» sade jag leende. »Men tycker du inte vi ska tända ljus? Det blir nästan kusligt här i mörkret — både med gamla minnen och gamla familjespöken.»

Långsamt reste han sig och vred upp ljuset. Vi undveko att se på varandra. Vi vågade det inte. Jag såg upp på vår stammoders bild.

De stora, mörka ögonen i det fina, smala ansiktet tycktes betrakta mig hänfullt.

»Så vackra de alltid äro, de gamla förfäderna, Ove», sade jag.

»Du liknar henne, Eva. Tag på dig hennes gamla klänning och drag ned en mörk lock i pannan, så ska du få se, hur lik du blir henne.»

Jag ryste ofrivilligt.

»Jag vågar inte, Ove», svarade jag hest. I detsamma gick dörren upp och Oves mor kom in.

»Vi talar om vår släkts stammoder», sade jag nervöst.

»Det är verkligen för galet, att hon skall hänga härinne», sade min stränga faster förargad. »Hon borde förvisas. Hon passar inte i anständigt folks sällskap.»

Ove skrattade högt. »Stackars stammoder», sade han. »Men hon har då försökt göra bot för det galna hon gjort. Hon har ju undrat rastlöst omkring under alla dessa år och uppträtt som en domsens ängel när någon av släktens kvinnliga medlemmar fått lust för ett snedsprång.»

»Det var då det minsta hon kunde göra», svarade min stränga faster. »Hon uppförde sig rysligt. Först var hon sin man otrogen, och senare var hon, påstås det, med om att röja honom ur vägen. När hon visar sig är det alltid vid ett fönster, och där står hon och stirrar förtvivlad efter de män, som buro hennes mördade make ned till sjön. För mig har hon lyckligtvis aldrig behövt visa sig», tillfogade den stränga damen med belåten min. — — —

Oakhills nya värdinna?

Mrs Bliss, amerikanske ministerns fru.

ATT MRS BLISS ÄR AMERIKANSKA, skulle man möjligen kunna se redan på hennes distinguerade elegans och hennes fina, blont friska ladytyp. Sport älskar hon också, och hon kan säkert inom kort räknas till Stockholms ej ringa skara av eleganta ryttarinnor.

Man har undrat, om Oakhill, som stått tomt sedan den förra amerikanske ministern lämnade det, nu skulle få en ny värdinna i Mrs Bliss. Ännu har ministerparet emellertid ingenting bestämt om sin blivande bostad — Oakhill är ju utomordentligt vackert, men alltför stort kanske, tycker Mrs Bliss.

Då jag litet senare låg i den stora, mjuka sparlakansäng, kunde jag inte låta bli att tänka på vår stackars stammoder. Kanske hade hon varit mycket olycklig i sitt äktenskap, kanske var hon förtjust i en annan. Hennes stora gasellögon på porträttet hade haft ett trist och vemodigt uttryck. Det är inte alltid lätt att göra det rätta när man själv har det svårt.

Jag spejade ängsligt bortåt fönstret. Där fanns gudskelov ingen. Jag fick låta det elektriska ljuset brinna hela natten. Elektriskt ljus och spöken passa inte ihop. Jag lade mig att läsa och somnade förmodligen ifrån boken, ty jag minns inte, att jag lade den ifrån mig. — — —

Var det någon, som hade rört vid mig? Jag vet inte vad det var för en underlig känsla, som kom över mig, men plötsligt var jag klarvaken. Det låg ett sådant konstigt sken över rummet. Det var sant — jag hade glömt släcka ljuset. Nu hade det redan börjat dagas. Jag släckte och lade mig ned igen för att sova. Men sömnen ville inte infinna sig. Jag låg och stirrade ut mellan sängens rosenröda sidenförhängen och tänkte på, hur ofta vi människor företaga oss överilade handlingar. Vi lära aldrig av varandra. Vi måste igenom samma besvikelser, uppleva detsamma själva innan vi förstå. Ingen kan — — —

Vad var det? Borta vid fönstret satt en skepnad — en dam — och tycktes ängsligt stirra ut efter någonting. Jag reste mig upp på armbågen och gned ögonen.

Damen satt där alltjämt. Nu vände hon ansiktet mot mig och såg på mig med ett förtvivlat uttryck i sina stora gasellögon. Med ett skrik kröp jag under täcket och höll det krampaktigt fast omkring mig som om jag väntade, att det varje ögonblick skulle slitas av mig.

På det sättet blev jag liggande ända tills jungfrun på morgonen kom in med kaffe. Då först vågade jag se bort mot fönstret. Där fanns naturligtvis ingen. — — —

»Här är ett brev till dig, tydligen från din man», sade min faster då jag satte mig vid frukostbordet.

Det var bara ett par obehärskade ord. Han skrev för att fråga, var jag gjort av nyckeln till vinskåpet.

»Han ber mig komma hem därför att vår lilla pojke inte är riktigt kry», ljög jag. »Det är bäst jag reser i dag», tillfogade jag utan att se upp, ty jag kände Oves blickar riktade på mig.

»En hustrus och mors plikter gå framför allt», sade min faster. »Ove kör dig nog ned till stationen på förmiddagen.»

*

»Varför reser du?» frågade Ove, då vagnen svängde ned genom allén och jag hade viftat farväl för sista gången till min tant och den gamla gården.

»Vår stammoder visade sig för mig i natt», sade jag sakta.

»Kommer du aldrig tillbaka?» frågade han efter en stunds tystnad.

»Jo när det kommit en ung fru på gården», svarade jag och strök bort en tår, som smög sig ned för min kind.

KAPPA BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI AB GÖTEBORG

Pröva **Tuppens Zephyr**
och Ni köper ingen annan.

ETT KOMISKT KVINNOGALLERI

HUR LILI ZIEDNER FORMAR SINA TYPER, FRÅN KAFÉUPPASSERSKAN TILL LÄRARINNAN.

PÅ DEN FÖR RESTEN mycket dumma gamla frågan: »Har kvinnan humor?» utgör Lili Ziedners konst ett levande »ja visst!» Hon vågar ge sig helt i sin konst, det är väl hemligheten. Hon drar sig inte för att låna sitt eget jag till skapande av »typer» — och nutida kvinnor ha kanske ofta just en viss svaghet för att urarta till »typer». De äro elaka, Lili Ziedners typer, men de äro säkert både sannare och hälsosammare att beskåda än en Nora eller fröken Julie, så mycket mer som löjet har tillsatts med en nypa medlidande; man förstår sannerligen att dessa gamla aktriser och fröknar o. s. v. måste ha blivit så sura och griniga

En ens tillnärmelsevis så sur och taktlös "postfröken" (t. v. på bilden) som den Karl-Gerhard gjort i sin senaste revy, existerar säkerligen icke i vår svenska verklighet. I så måtto är karrikaturen förfelad. Men Lili Ziedner har skapat en dräplig "gammal mamsell" av typen. — I mitten: en "folkdanshurtig" lärarinna, formligen klädd i hemslöjdsintressen, och till höger en kaféuppasserska, tragisk i sin löjlighet. (Teckningar för Idun av Arvid Petersen.)

som de äro. Arvid Petersen, som är skådespelare, teaterregissör och tecknare, återger här med sitt ritstift några av hennes roligaste typer, samtidigt som han här nedan ytterligare karaktäriserar hennes kvinnoframställning:

Lili Ziedner är en egenartad företeelse inom svenskt teaterliv, ej så att förstå, att vi icke ha goda komiska skådespelerskor som kunna göra förträffliga saker, men troligen ha vi ingen, som besitter hennes suveränitet, då det gäller att skapa typer. Det är ett helt kvinno-galleri, hon hunnit med under de Karl-Gerhardska revyernas tid. Man behöver blott erinra sig — från före- (Forts. sid. 739.)

FRANZENSBAD — ETT KVINNORNAS LOURDES

HELA SVERIGE KÄNNER TILL Marienbad och Karlsbad och många läsarinor äro säkert lika hemmastadda i Stefanstrasses vackra butiker eller på stråkvägen utanför Grand Hotel Pupp som i sin hemstad. Men Franzensbad, lilla syster i den ryktbara böhmiska badortstrion, är för en stor mängd svenskor knappast ens ett namn. Ändå är Franzensbad en världskurort, som i fredstid brukade ha 16,000 badgäster årligen från alla delar av jordklotet, det är berömt för sina 16 källor, som innehålla salt, järn och glaubersalt, sina kolsyrebad och gasbad, och framför allt för den starkt radioaktiva gytjtjan, som upptar tio kilometers område i badortens omgivning och som uppblandad med mineralvattnet, bilda Franzensbads välgörande Moorbäder. Det är särskilt hjärt-, blod-, nerv- och alla former av kvinnosjukdomar som botas i Franzensbad, och för alla kvinnor som hemsökas av sterilitet eller befinna sig i den kritiska åldern, anses Franzensbads naturhälsomedel göra underkurer. Även för den, som icke är sjuk utan endast söker lugn och naturskönhet, är en kur i den lilla trädgårdsstaden, som liknar en enda stor park, mycket behaglig.

Badgästernas dag förflyter ungefär så här: Vid halvsjutiden stiger man upp, går till Franzens Stahlquelle eller vad nu den källa heter, som doktorn ordinerat, suger genom rör i sig det järnhaltiga vattnet till tonerna av Frühlkonsert, så hem till kaffe, smör och bröd i hotellträdgården, på förmiddagen tar man sedan kolsyre- eller gytjtjebadet, efter vilket man går till sängs och sover två timmar. Kl. 12 serveras middagen, (det böhmiska köket är med rätta berömt och de öster-

En tjeckoslovakisk brud i sin vackra dräkt.

rikiska Mehlspeisen lika goda som före kriget). Eftermiddagen till kl. 6, då man åter dricker brunn, är ledig till utflykter. I närheten ligger den lilla vackra staden Eger med Wallensteins hus, där han mördades, vidare den nu slocknade vulkanen Kammerbühl, och till Marienbad och Karlsbad och andra intressanta platser kan man hinna på en badfri dag. Franzensbad skulle inte vara en äkta kvinnornas badort — man konstaterar dock en ansenlig procent herrar och ett stort antal familjepublik — om det icke också funnes något flärd till om- & resa.

växling med all nyttan. På Kaiserstrasse, huvudgatan, som leder ned till Franzensquelles lilla grekiska tempel, finnas lockande butiker med allt som behövs för den som »ej har något att sätta på sig», och utsökta böhmiska spetsar och glas, på kafé Dörfler kan man — om doktorn och ens samvete tillåter det — dricka en kopp kaffe med eller utan Schlag, plus delikata Pischinger, en böhmisk choklادتårta, som är värd göra bekantskap med. De danslystna unga flickorna kunna räkna med åtminstone ett dans-te i veckan och det finns teater och bio hela säsongen, 1 maj—1 oktober. Och musik — utmärkt musik — tre gånger om dagen vid källorna och vid eftermiddagskaffet under kurparkens kastanjer.

Vad språket beträffar, reder man sig nu liksom före Tjeckoslovakiets uppkomst med tyska. Badorten ligger i det tysktalande Böhmen, tio minuters järnvägsresa från sachsiska gränsen och 29 timmars resa från Stockholm, över Berlin räknat. Dock hör man naturligtvis mycket tjeckiska, eftersom tjeckerna i år utgöra 80 procent av badgästerna. Det finns ett femtiotal hotell, som heta Mozart, Beethoven, Haydn eller äro uppkallade efter Europas städer — ett, som livligt kan rekommenderas för svenskar är Stadt London med vacker trädgård, gott kök och utmärkt betjäning — och den som ej söker lyx, kan beräkna en dagskostnad av 55—60 tjeckiska kronor d. v. s. 6—7 svenska kronor, för rum och mat. Har man efter slutad kur tillfälle att se sig om i Tjeckoslovakiet med dess vackra natur och rika hemslöjd eller företa den fem timmar långa järnvägsresan till Prag, har man gjort en till distansen kort men givande utlands- BABA.

Ett värdefullt bruk

är att dagligen intaga en av Spieckers **Sanokapslar**. Återupp-rätta på kort tid nervsystemet, undanröja trötthet, missmod och sömnlöshet, alstrå energi, levnadsmod och spänstighet! Finnes å alla apotek och i kemikalieaffärer i askar à kr. 2.25 och 4.25.

Här ser ni fyra långväga turister, som f. n. äro på Stockholmsbesök och bo på baptisternas missionsutställning tillsammans med en mängd andra dockfrämlingar. Herrn med mustascherna och den lustiga flätan är en mandarin från Kina, han är klädd i svart sidenkostym med blå broderier och har röd tovs i mössan. Hans fru, den fina damen i eldrött siden och pärlor, ser ut precis som de levande damerna i Kina, vilket som Ni veta är sidenets hemland. Den sittande dockan är en kuli, d. v. s. en kinesisk dagsverkare, som drar mandarinens vagn eller arbetar på hans risåker. Kulin har mycket egendomliga kläder, gjorda av kokospalmens bast och en bredskyggig hatt för att skydda sig mot den heta solen. Den sista konstiga figuren i raden är ingen vanlig docka utan en av indianernas många avgudar, tillverkad av gipsliknande ämne, grannt målad och försedd med en fjäderprydnad, som påminner om indianernas egen huvudbonad.

Den magiska kaffekvarnen.

Gammal folksaga.

FÖR MÅNGA, MÅNGA ÅR SEDAN, levde en trollkarl som var mycket rik och mycket elak. Hemligheten med hans rikedom låg däri att han ägde en magisk kaffekvarn. Alla människor visste att det var just kaffekvarnen, som gjorde honom så rik, men ingen visste varför den gjorde det. Många försökte utgrunda hemligheten och smögo sig till och med in i trollkarlens slott för att söka efter kvarnen men ingen lyckades utan de blevo tagna av trollkarlen och straffade. Till slut vågade sig ingen mera på försöket och hemligheten med kvarnen förblev alltså oavslöjad.

Men en dag styrde ett långväga fartyg in i hamnen. Kaptenen såg trollkarlens stora palats och frågade lotsen vem som var ägare till det. »Det tillhör den store trollkarlen Rödöga», svarade lotsen. »A, det är han som äger den magiska kaffekvarnen.» »Ja», sade lotsen, »men var försiktig med vad du säger om honom, säger du något ont kan han komma ditt skepp att sjunka.»

»Honom är jag inte rädd för», sade kaptenen. »Jag kommer just från Terra del Taego, där han stulit kvarnen från en gammal vis eremit i skogen. Jag vet att om kvarnen togs ifrån honom, skulle han inte kunna trolla, ty han är visst ingen trollkarl, och jag kunde få lika stor makt som Rödöga, om jag bara hade den där kvarnen.»

»Hur använder man då kvarnen?» sporde lotsen nyfiket. »Det är mycket enkelt» svarade kaptenen. »Man ställer den framför sig, uttalar en önskan och säger:

• »Mal, min kvarn, låt se din makt, gör nu som jag sagt.»

Då skall kvarnen mala och mala ända tills man säger till den att stanna.»

Medan kaptenen berättade allt detta, stod en av matroserna bakom masten och hörde vartenda ord. Som matrosen hade tröttnat på att fara på havet och tillika gärna ville bli rik, sade han till sig själv: »Den kvarnen måste jag ha tag i. Jag skall redan i dag gå upp till trollkarlens slott — kommer jag bara in vet jag nog på vad sätt jag skall komma åt kvarnen.» Matrosen skyndade i land och upp till slottet och kom verkligen in utan att någon lade märke till honom. Han gick genom många salar innan han kom in i trollkarlens studerkammare. »Här måste det vara», tänkte matrosen och reglade dörren efter sig. Där efter ropade han: »Är du så nära att du kan höra vad jag säger så spräng låsen

och hoppa fram till mig. Mal min kvarn, låt se din makt, gör nu som här jag sagt.» Han hade knappast hunnit läsa upp ramsan, förrän kvarnen kom hoppande ur ett hörnskap i rummet, och ställde sig vid matrosens fötter. Han blev naturligtvis förundrad och tänkte att nu var hans lycka kommen men då han tog kvarnen och tänkte springa sin väg med den kom trollkarlen in i rummet.

»Jaså, du har stulit min kvarn», ropade Rödöga. Då skall du få se på annat.» Prygla honom med spanskrör! Mal min kvarn, låt se din makt, gör nu som här jag sagt.»

Ögonblickligen kände matrosen femtio spanskrör på ryggen och de slutade ej att slå, förrän han jämrade lovat trollkarlen att aldrig mer försöka stjäla kvarnen.

Rödöga fortsatte: »Stanna, kvarn, nu stanna blott, du har lytt mig raskt och gott!»

Då matrosen kom tillbaka till fartyget, såg han så medtagen ut att kaptenen inte kunde låta bli att fråga vad som hänt honom, och då berättade matrosen vad han upplevat. »Jag skulle då ha handlat förständigare än du, dummerjös» sade kaptenen, då han hade hört historien till slut.

Dagen därpå gick kaptenen till slottet och lyckades liksom matrosen att osedd komma in i trollkarlens studerkammare. Då han lyckligt och väl lockat fram kvarnen befallde han: »Bär mig till skeppet i hamnen! Mal min kvarn låt se din makt, gör nu som här jag sagt!» Och strax på minuten flög kvarnen och kaptenen genom luften och slog ned på skeppsdäcket. »Upp alla segel och låt gå!» befallde kaptenen. En stund därefter lade fartyget ut men det var också i sista stund, ty trollkarlen och en stor här krigsmän kommo i detsamma

(Forts. sid. 742.)

När den här lustiga dockan tar av mössan, blir den en nyttig äggkopp.

Med och — utan mössa.

Det är fastslaget

att

BECKERS Linoleumfernissa
gör mattorna outslitliga. Säljes hos alla färghandlare.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

HELGA STACKELBERG.

Grevinna, Norrköping. Måka till f. d. majoren greve Aug. Stackelberg.
89 år den 12 aug.

JOSEFINA CARLSON.

Fru, född Backman, Kristinehamn. Måka till skeppsredaren C. Ol. Carlson.
70 år den 27 juli.

ANNA VON MENTZER.

Fru, Reftele. Måka till f. d. kronofogden C. H. von Mentzer.
60 år den 7 augusti.

ELISABETH WÆRN-
BUGGE.

Fru, Saltsjö-Duwnäs.
55 år den 8 augusti.

CLARA SCHMIDT †.

Fru, född Fläderbom, Borås. Ånka efter godsägaren S. A. Schmidt.
* 1831. † 13 juli.

MAI STRANDBERG †.

Fröken, Stockholm. Dotter till framl. skalden d:r C. W. Strandberg (Talis Qualis) på sin tid en av de Aderton.
* 1846. † 22 juli.

EMMA GENBERG †.

Fröken, Piteå. Dotter till framlidne läroverkskollegan Olof Genberg.
* 1844. † i juli.

MATHILDA AHLBERG †.

Fru, Göteborg. Ånka efter f. ångbåtsbefälhavaren Gustaf Ahlberg.
* 1854. † 12 juli.

MARIA HOLST †.

Fru, Stockholm. Måka till apotekaren Axel Holst.
* 1858. † 25 juli.

SELMA DAMGREN †.

Fru, Borås. Måka till grosshandlaren Alex. Damgren.
* 1861. † 16 juli.

JENNY WALSTRÖM †.

Fru, Råsunda. Måka till ingenjören och tjänstemannen i järnvägsstyrelsen D. A. Walström.
* 1861. † 17 juli.

EBBA TERESIA PAUL-
SON †.

Fru, född Thunholm, Norrköping.
* 1868. † 15 juli.

ELVIRA RENSTRÖM †.

Fru, född Svangren, Herrljunga. Måka till tandläkaren Victor Renström.
* 1877. † 12 juli.

ELIN SUNDELIUS †.

Fröken, Stockholm. Lärarinna vid Ateneum för flickor.
* 1877. † 17 juli.

STINA DANIELSSON †.

Fru, född Fagrell, Falkenberg. Måka till handl. Rob. Danielsson.
* 1880. † 18 juli.

Den uppskattade porträttmålaren fröken Kerstin Cardon i Stockholm fyllde den 17 juli 75 år. Dotter till hovgravören Johan Cardon började hon tidigt ägna sig åt sin konstnärliga utbildning; hon genomgick Akademien för de fria konsterna och företog studieresor till Paris, London, München, Wien, Holland, Italien.

Fröken Cardon har företrädesvis framträtt som porträttmålaren i olja och pastell, bl. a. med flera porträtt av konung Oscar II samt två av konung Gustaf som kronprins, vidare porträtt av fru Dagmar Thomas, f. Törneblad, greve Raoul Hamilton, d:r Sven Hedin; pastellporträtt av fru A.

KERSTIN CARDON.

Boberg, friherrinnan C. Fleetwood samt greven och grevinnan F. v. Rosen.

Vid sidan av porträttmåleriet skötte fröken Cardon sin mycket anlitade tecknings- och målarskola 1876—1908. Var därefter åren 1873—81 anställd som teckningslärarinna vid Högre Lärarinneseminarium i Stockholm. Ledamot av styrelsen för Handarbetets Vänner 1892—1907.

Den insats i svensk målarkonst som Kerstin Cardon utan gensägelse gjort ihågkommes säkert med tacksamhet av hennes forna lärjungar, liksom hennes stora vänkrets erkänner värdet av hennes rika, helgjutna personlighet.

BARNET SOM DOCKMAMMA

IDUNS LYCKADE FOTOGRAFITÄVLAN AVGJORD.

Första pristagarinnan i tävlingen: Ingrid Pettersson i Mariestad. Den lilla fyraåringens gest, när hon ger sitt lindebarn flaskan, har en öm varsam moderlighet, som alla måste finna både rörande och lustig.

Det är roligt, när barnen börja gå, menar den unga dockmamman Anna Strömstedt i Torsåker, och gott är det också när det är sommar och de ha en trädgård att tulla i.

Glad och god skall dockan vara — tycks vara den filosofi, tvååringen Mari- anne Göhrn, Borås, inpräntar i sin baby.

Allt gå ut och valla barnen är ibland det mödosammaste göra en mamma kan ha, särskilt när det är livliga småttingar. Harriet Diebke i Gränna, får i ystra ögonblick ta Pelle i håret, när hon bär Kajsa på armen.

Kaffe är gott, och Brita kan också få sig en kopp, anser mor Margot Forsberg, Sthlm, och maler till en förmiddagstår åt sig och dockan.

En mor måste alltid vara rådig. Här kör lilla Birgit Söltoft i Stångby sina barnungar i skottkärra, av brist på andra fordon.

Kerstin i Motala tycker, att Elisabeth också ska bada, men, det är så fasligt besvärligt att klä av henne. Dockans mormor har tagit den näpna bilden.

Lillan är hungrig, upptäcker Ingrid Wodell i Storvik, och fullgör genast sin moderliga skyldighet.

DET BLEV INGEN LÄTT SAK FÖR juryn att välja bland de cirka 200 vackra och lustiga fotografier som från hela Sverige, ja t. o. m. utlandet insänts till tävlingen Mamma och Barn. Men vi tro att vi fyllt rättvisans fordringar, då första priset — en Käthe Krusedocka — tilldelats lilla Ingrid Pettersson i Mariestad. Bilden av henne och hennes lindebarn är onekligen ytterst intagande och osökt. Vidare ha tröstepreis, roliga böcker, tilldelats femton av de övriga tävlande, nämligen utom de sju på denna sida avbildade småflickorna, av vilka Kerstin i Motala torde uppge efternamn — följande åtta dockmammar: Ebba Örström, Sollefteå, Marianne Rönqvist, Göteborg, Kerstin Ståhl, Hasseludden, Lillemor Frisch, Stockholm, Inga Lisa Blanck, Lång-

vik, Bibbi Jönsson, Lund, Fru Hervor Svenssons dotter, Göteborg, Marianne Gussing, Ystad.

Och nu tackar Idun alla dem som bidragit till den lyckade tävlingen.

Svenskar från många olika länder och världsdelar hade stämt möte till Allsvenska tinget i Göteborg. Här en av tingets mest bemärkta damer, fröken Magnhild Andersson, som i Minneapolis U. S. A. utger »Nya Idun» och nu kommit till kongressen såsom ett av de svensk-amerikanska ombuden.

Vid allsvenska tinget togs initialiv till bildande av ett utlandssvenskt museum i Göteborg. Den utlandssvenska avdelningen på utställningen kommer i så fall att bilda stommen. Här ett förtjusande litet prov ur fotografikollektionen, »Svensk-kinesisk samling» skulle det kunna kallas. Det visar, hur svenska och kinesiska barn ha funnit en lekplats i en nedfallen tempelklocka vid Pagoder-nas tempel. T. h. i förgrunden Violet och Gunnar Nyström, barn till professorn och mandarin Erik Nyström. Denne vår namnkunnige landsman har som bekant tagit initiativet till den geologiska undersökningen i Kina.

Två små Runösvenskor, söla representanter för en av de gamla svenska kulturbygder, som skola bli företrädda på museet. Flickorna ha i sin hemösa pittoreska dräkter målats av Elsa af Kullberg.

Norrtullsligan på film.

Vi återge här de första bilderna ur »Norrtullsligan», den av Bonnierfilm i dagarna inspelade filmen, byggd på Elin Wägners bok. Huvudrollen innehas av Tora Teje, som t. h. ses i en scen med chefen (Egil Eide).

En annan bemärkt svensk-amerikanska vid tinget, fru Hägglund, gift med pastorn dr Hägglund från Boston. (Olsson & Hammarqvist).

PÅ KONTORSSTOLEN

II. FELADRESSERING.

— »NÅ, HUR GICK DET I GÅR?» frågar kontorsherrn och tar på sig arbets-kavajen. »Blev ni uppsagd när jag gått?»

— »Inte!» svarar kontorsflickan och skrat-tar glatt. »Jag sitter säkrare än någonsin!»

— »Efter en sådan felskrivning? Under-bart!» säger kontorsherrn och vässar en anilinpenna. »Adressera ett brev till Ber-
lin i stället för till Köpenhamn!»

— »Det var väl inte så märkvärdigt när Berlinbrevet låg färdigt bredvid...»

— »Och ett så viktigt brev!» fortsätter kontorsherrn och himlar sig.

— »Snälla ni, tycker ni inte jag fick veta tillräckligt i går hur viktigt det var?» frågar kontorsflickan i klagande ton under det hon linjerar upp kolumner på ett pap-persark. »Usch, som han skakade knytnä-
varna framför mig!»

— »Det hade han rätt till. Det hade han skäl till. Vad tänkte ni på när ni skrev Firma Schönecke, Berlin?»

— »Härma inte chefen nu, vem som helst kan förväxla firmor», förklarar kontors-flickan högdraget. »Jag känner en flicka på ett konsulat. Hon skrev ett brev till sin mamma tätt ovanpå ett brev till svenska utrikesministeriet. Och så förväxlade hon kuverten...»

— »Milda Sankt Antonius!»

— »Avbryt mig inte. Brevet till mamman fick utrikesministern, och brevet till utrikes-ministern fick mamman. Så ni ser att det händer ändå hemskare saker än vad som händer i går.»

— »Är det brukligt bland självförsörjan-de damer att skriva privatbrev på kontoret?»

— »Om dom inte skrevs där, snälla ni, skulle självförsörjande damers mammor al-drig få några brev,» upplyser kontorsflic-kan de rynkade ögonbrynen på andra si-dan pulpeten. »Det var förresten inte det värsta, jag menar förväxlingen av kuverten. Det verkligt gräsliga var att hon i brevet till mamman — som kom fel — sträckte upp hela det svenskutrikiska konsulatväsen-

En novellett, som liksom de andra i se-rien med en humoristisk glimt berättar om en av de många förtretligheter i kon-torsflickans liv, som trots allt blir ett ljusst minne för henne.

det, som hon beskyllde för att slita ut sin kvinnliga personal. Nej, hon fick inte sluta, hon slapp med en faderlig förmaning från högre ort, men det var värre än min förväxling i alla fall. Teg jag förresten inte snällt i går? Snällt som en uppstoppad mumie! Inte ett knyst sa jag, lät cyklo-nen rasa ohejdad.»

— »Det fattades bara, att ni opponerat er», säger kontorsherrn strängt. »Brottet var ju solklart. Och mot chefen!»

— »Bevars, han är väl dödlig fast han skattar för 300,000», svarar kontorsflickan och sätter näsan i vädret, isynnerhet som hon linjerat färdigt. »Och säkert har han begått mycket värre fel i sin affär än det här var.»

— »Jo, jag må säga!» Kontorsherrn stir-rar. »Ni är en skön ungdom ni!»

— »Ja, jag ser saker nyktert. Fast jag vill visst inte förneka, att chefen är snäll, efter vad som händer i går. Men inte ett ord frågar ni! Bryr ni er inte ett dugg om att få veta vad som händer?»

— »Jo, berätta!»

— »Alltså. Jag var förtvivlad och satt kvar på min plats när varenda själ hade gått och grubblade över livets enastående obehag. Klockan 6 trädde chefen plöts-
ligt ut och fick se mig. »Sitter fröken kvar än?» sa han. »Varför går ni inte hem?» —

— »Jag — jag har — huvudvärk», stam-made jag. — »Så mycket nödvändigare att gå hem», sa han. »Hungrig är ni väl ock-så. Gå nu och ät och lägg er se'n på en soffa och ta ett pulver, som ni blir kry av.»

Han talade väldigt vänligt och det var väl det, som fick mig att gråta.

— »Det vore mycket bättre att jag tog ett pulver, som jag dog av,» snyftade jag.

— »Nu ska inte fröken vara barnslig,» sa chefen och tittade skarpt på mig. »Jag har en bil väntande utanför. Vill ni åka med mig? At vilket håll bor ni?»

— »Gre-evt-u-uregaatan...»

— »Sätt på er hatt och kappa och kom. Men tvätta er först i ansiktet lite.»

— »Jag tvättade mig i ansiktet, och jag åkte med honom!» fortsatte kontorsflickan med tindrande ögon. »Jag tronade bred-vid honom på ett rött lädersäte och han, som aldrig förr bevärdigat mig med ett privat ord, satt nu och erkände, att han varit en smula häftig på förmiddagen, men att jag också slarvat oförläpigt eller nästan oförläpigt, och nu skulle jag lova, att al-drig göra så mer, då vore allt bra. Jag gnodde mig i ögonen och viskade ja och var olycklig för jag hade glömt min näsduk på pulpeten och fick låna hans — tänk, en chefsnäsduk! — som jag tvättade och strök när jag kom hem och hade med mig i morse till kontoret. Och så satte han av mig vid min port. Och se'n, må ni tro, smakade det med biff och ugns-pannkaka!»

— »Det har min själ, sina fördelar att vara fruntimmer», säger kontorsherrn vresigt. »Hade jag förbytt adresser och trass-lat till firmans affärer som ni har gjort, hade jag minsann inte fått låna chefens näsduk! Eller åka bil från kontoret...»

— »Jag älskar honom!» säger kontors-flickan rörd. »Jag skulle kunna skura allt det blanka på hans bil var dag utan att tröttna, jag skulle kunna kyssa gummit på hans bilringar...»

— »Det vore bättre ni skötte ert arbete här,» avbryter kontorsherrn barskt. »Det gör ni honom större tjänst med, bilen skö-ter hans chaufför. Men att göra det ni har betalt för — det är visst det enda sätt, varpå ni inte vill tjäna honom!»

MIGGS.

DAMERNAS DISKUSSIONSKLUBB

Snål eller slösaktig?

DET ÄR CHESTERTON, SOM — tvärtemot den vanliga banala uppskatt-ningen — vågar taga snålheten i försvar. Han säger i en av sina essayer, att sparsam-heten är en vida mer poetisk egenskap än slöseriet, ty den är av uppbyggande karaktär, vilket aldrig slöseriet är.

I Sverige ha vi vant oss att litet för mycket tillbedja slöseriet, och anse det vara något mycket mer »poetiskt», »fantasifullt» o. s. v. än sparsamheten. Men är det inte ett farligt utslag av ordets makt över tanken när vi här i Sverige gärna kalla sparsam-het för snålhet?

Tänker man på vilken människa som är att som karaktär föredraga, så anse många, att det ämnat inte kan diskuteras: slösa-ren är absolut att föredraga. Men är det så alldeles säkert? Det göres så ofta gäl-lande att snålhet sätter sin stämpel på hela

personligheten, som får något trångt, själ-viskt, andefattigt över sig. Men vad menar man då med snålhet? Ty det finns många grader mellan girighet och sparsamhet. Och lika många olika meningar om var grän-serna gå. Det som tycks för den ene vara en högst onödig och luxuös sak, är naturlig och nödvändig för den andre.

Men om man nu enas om den grad av snålhet, som undviker utgifter till allt utom det strängt nödvändiga — är den väl så förkastlig? Den snåle behöver därvidlag visst inte bara tänka på sig själv — fast det ser så ut — utan även på andra. Han vill inte falla samhället eller anhängiga till last, när hans kraft är slut, utan ordnar själv för sin ålderdom. Det ligger en god portion hänsynsfullhet och förnuft i ett så-dant handlingsätt — fast det inte verkar tilldragande på omgivningen. Ty slösaren är förstås den mest sympatiska av de två. Han gör det glatt omkring sig, bjuder och

skänker bort, kostar på sig och andra det, som gör livet skönt och behagligt i mångas tycke: läckerheter, nöjen, vackra kläder. Ty den som slösar på goda böcker, konst-saker, bildande resor är inte vad vi i grun-den mena med en slösare. Det måste vara det förgängliga, det onyttiga, njutningen för stunden slöseriet gäller.

Och går det ut för slösaren, står han tack vare sina extravaganser plötsligt på bar backe, så beklagar man livligt »den hyg-gliga själen, som var så snäll och glad och frikostig» — fast så säkert är det inte, att man därför visar sig frikostig tillbaka och hjälper om man kan, utan det får stanna vid beklagandet och medlidsamheten...

Frågan — vilket är bäst att vara slös-aktig eller snål? — kan i alla fall tåla att diskuteras. Även detta: var går den »passande» gränsen mellan snålhet och spar-samhet? Kanske Iduns läsarinna ha lust till några inlägg. De adresseras till Da-

EN VÄLKOMMEN
PRESENT

är den nya upplagan av

IDUNS KOKBOK

TOLFTE UPPLAGAN
NEDSATT PRIS 8 KR.

Fullst. omarbetad och utvidgad.

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Juhölsbergsgatan 39

Göteborg Malmö

SALTSJÖQVARN

KEJSARKRONAN

Det bästa vetemjöl!

**Oxygenol-
Tand-Creme**
med vätesuperoxid

Stärker tänder och
tandkött.

Regipan
Tabletter à 1/3 gr.

verkar snabbt
Nervstärkande, Blodbildande, Kraftgivande

Det är Regipans utomordentligt gynnsamma verkningar, som på kort tid gjort detta preparat så populärt. Det är ej minst dess rika halt av Vitaminer, som så effektivt befordrar stärkandet av nerverna, bildandet av nytt blod samt höjandet av kroppens krafter i allmänhet. Ett generellt välbefinnande ger sig snabbt tillkänna vid användningen av Regipan. Det rekommenderas av åtskilliga läkare. Finnes på alla Apotek till kr 3.—.

**Dr Strahl's
Salva**

i bruk sedan 1851 är ett oöverträffat medel för läkande av alla slags sår såsom brännsår, liggsår (även hos barn), bensador, äderbrock, öppna sår, hudutslag, blåmmor, hudklåda, hämoroidsmärtor etc.

Tillhandahålles av apoteken.
Huvuddepot: Elefantens Droghandel, Stockholm.

FRANKLINING **MOLANDERS** HOPERING
SNABBAST
11 REGERINGSGATAN 11

**PHOSPHO-
ENERGON-
PILLER**

Förordas av läkare vid allmän svaghet, nervositet, överanstängning och sömnlöshet.
SALIAS ENDAST I APOTEK

mernas diskussionsklubb, Iduns redaktion, Stockholm.

*

En röst för kvinnor i uniform.

I förra numret av Idun talades apropå finska kvinnor i uniform om ett uppslag av fru Maja Alvin, som man mer än väl kan taga under kraftigt övervägande: Kvinnlig värnplikt.

I en hel del länder har dylik militärutbildning redan genomförts och att märka — med lyckligt resultat. Varför skulle det då inte gå här hemma med det material, vi ha? Och varför skulle inte kvinnan, då hon nu erhållit alla de politiska, sociala m. fl. rättigheter, hon i årtal kämpat för, likställigheten, också dela mannens ansvar för sina gärningar och i orosfyllda tider vara beredd att försvara sitt eget älskade fosterland mot en inträngande fiende? Sveriges krigsmakt bleve på detta sätt stärkt, ja nästan fördubblad.

Att till en början anträda frivillighetens väg komme helt visst att giva en betydelsefull måttstock åt en senare eventuell obligatorisk värnplikt. Men varför sätta en så hög åldersgräns som 50 år och uppåt? Skulle inte den för männen fixerade — 21 upp till 45 år — med landstorm — vara mer praktisk, kunna samla alla de unga flickorna under fanorna? En senare fråga, som dock helt säkert snart nog skulle lösas är k. m.:s beviljande.

Helt visst komme en storm av opinion att blåsa upp från en del håll, men i så fall gäller det att helt nonchalera deras meningar, vilka tydligen efter en tid mojar av och helt förstummas. Denna opposition kommer allmog att skria om dårskap, om att "det svagare könet" ej skulle kunna motstå alla ett fältlivs mödor och strapatser. "Det svagare könet" ... F. n. existerar faktiskt ingen generell skillnad mellan könen, ty genom gymnastiken, idrotten m. m. fostras även nu kvinnan till en hög fysisk ambition, som ej står mannens efter. Förresten visa ju de länder, där kvinnlig värnplikt genomförts, ett talande resultat.

Marion.

Ett komiskt kvinnogalleri.

(Forts. fr. sid. 733.)

gående somrar den »folkdanshurtiga» lärarinnan, den bittra, giftiga gamla aktrisen, kafé-uppasserskan, prima ballerinan m. fl. och från årets revy postfröken, operasångerskan, affärskvinnan, den stora primadonnan o. s. v. Troligen har det varit en fördel, att hon fått visa sin gestaltskonst i revyens fria form, obunden av det tvång, en »vanlig» dramatisk författare ålägger en rollnehavare. Vilket naturligtvis inte hindrar, att den gestaltsförmåga, hon besitter, skulle framgångsrikt göra sig på andra fält än revyens.

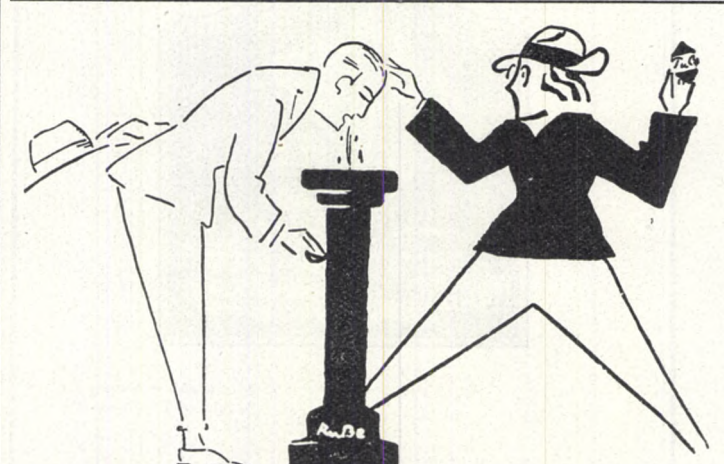
Det som utgör styrkan i Lili Ziedners konstnärsskap är träffsäkerheten. Hon målar i raska, rappa och stora drag, utan att dock förbise detaljerna, som in i det minsta höra samman med föremålet i fråga. Då det gäller en av hennes typer, säga vi oss: »På pricken — just så lever den typen i vårt medvetande!» Det är i stora drag, men granska vi detaljerna, finna vi på samma sätt, att intet kunde vara annorlunda. En sådan liten detalj t. ex. som den brosch, som utgör den ovannämnda Postfrökens prydnad — eller den stora hemslöjdsbuckla, som den bomullsrutiga lärarinnan bär.

Låt vara, att Lili Ziedner i sitt gestalt-

I ALLA VÄDER
skyddas huden bäst
genom att använda
**GAHNS
MANIOL**

Lambert **Hugo Svensson & Co** **Göteborg**

Vår mycket omtyckta
"3/4 kg. ask"
Choklad · Konfekt
Marmelad à 3.90 pr ask
Till landsorten fraktfritt 4: 40 pr ask.
PERCY F. LUCK & C:O

Stopp där! En förnuftig människa

släcker inte törsten med kalla drycker. De äro farliga i sommarvärmen. En Tulopastill är lika läskande, friskar upp mun och svalg och verkar mera uppiggande än den mest svalkande dryck.

Tulo
DEN LILLE
HALSLÅKAREN
Pris 25 öre
Äkta endast i originalförpackningar. Säljes ej i lös vikt. Pris 25 öre

Iduns byrå och expedition,
Mästernammsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 | Riks 1646 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:
Pr millimeter enkel spalt:
35 öre efter text. 40 öre | Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjning.
och Platssökande 25 öre. | för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:
Idun uppl. A. | Idun uppl. B.
Helt år ..... 15:— | Helt år 17: 50
Halvt år ..... 8:— | Halvt år ..... 9:—
Kvartal ..... 4: 25 | Kvartal 4: 75

Föregå med godt exempel och använd regelbundet

UNOL

TANDCRÈME

"UNOL, den nya, svenska, vattenlösliga tandcrèmen, är genom sin behagliga smak BARNENS FAVORITTANDCRÈME."

Från första stund

kräver spädbarnets hud en fullt tillförlitlig salva

MILLIDIN-SALVA

A Barnbördshuset Pro Patria, Sthlm, har sedan mer än 10 år tillbaka använts den numera av Millidin-fabr. i Hälsingborg tillverkade Millidin-Salvan mot de hos spädbarn vanligt förekommande hudlösheterna och rodnaderna, liksom också mot sårnader å mödrarnas bröstvärtor, uppkomna genom digivning, och ha alla dessa åkomor påfallande hastigt gått till förbättring eller fullständig läkning under behandling med denna salva. Intygas sanningsenligt. Ellen Westerberg 1:sta barnmorska och föreståndarinna vid Barnbördshuset Pro Patria, Stockholm.

MILLIDIN är dryg, obegränsat hållbar, härsknar aldrig, därför billig i användning. Fås å apotek, kemikalie- och övriga affärer. Tillverkare: Millidin-fabriken, Hälsingborg. Nederlag i Stockholm.

Tel. Riks 813 44.
Allm. Vasa 25 31.

Firma A.-B. GULLBERG & PETRÉ, Luntmakaregatan 79.

Rydebergs Blandning

Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fyllig arom.

PERCY F. LUCK & Co.

Varje familjeförsörjare

bör bereda sina efterlevande Pension i

ALLMÄNNA ÄNKE- och PUPILLKASSAN

— Grundad 1784 —

Prospekt portofritt på begäran, varvid denna tidning bör återopas.
Storkyrkobrinken 11 • Stockholm

Drott Wafers — en utsökt fin fyllt kex till eftermiddagsteet

För alla dagens olika måltider, för smörgåsbordet och desserten, för morgonchokladen, kaffet och eftermiddagsteet, till allt finnes en eller flera särskilt utvalda sorter av Örebro Kex, alla lika utsökta och välsmakande.

Välj bland de många en sort! Och denna enda skall, genom det överlägsna sätt på vilket den uppfyller Edra anspråk på fin och läcker arom, fresta Eder att köpa alla våra andra tillverkningar.

ÖREBRO-KEX

Len

Medisan-tabletter

ett nytt tillförlitligt medel med snabb och säker verkan vid nervsmärtor, reumatism, huvud- och tandvärk m. m. Kliniskt prövat å sjukhus. Lätt att intaga då tabletterna hastigt sönderfalla i vatten. Obs! Salisylsyra ingår icke i någon form. Fås å alla apotek.

Tillverkas å APOTEKET LEJONET, Malmö.

skapande är elak, grymt elak, men det finns dock i hennes typer något sant mänskligt, som neutraliserar det elaka. De äro aldrig teaterfigurer, om än aldrig så roliga, de äro alltid sanna och i all sin löjlighet tragiska. Kaféuppasserskan t. ex. — hur lätt hade ej en sådan roll i andra händer blivit rå och smaklös! Nu blev det en makaber, skrämmande gestalt, trots det löje den väckte. Och postfröken lvi skratta, men innerst inne känna vi en glimt medlidande, all humors sanna väsen. En annan sak, värd att beaktas, är de små medel, av vilka Lili Ziedner använder sig. En min, ett ögonkast — och typen är klar. Det rinner mig i minnet ett samtal med en skådespelare. Vi åhörde en repetition av »Stor-Klas och Lill-Klas». Han sade: »Nej, det där är fel — Lill-Klas skall inte vara så där, utan så här!» Och med en enda min, en enda gest åskådliggjorde han skillnaden mellan de olika Lill-Klas-typerna. På samma sätt Lili Ziedner — några få penndrag — och man har gestalten livslevande framför mig.

Tiden rinner undan; måhända är hem-sökelsens tid snart kommen för revyerna, men det vore beklagligt, om en Lili Ziedner därvid skulle upphöra att verka sceniskt. Man brukar ibland tala om den och den skådespelaren som en god revy-aktör, varvid man menar, att personen i fråga har svårt att göra sig gällande inom andra arter av teater. Om Lili Ziedner vill man säga: »Hon är visserligen en god, en mycket god revy-aktris, men vad har man ej att vänta av henne som 'vanlig' aktris!»

ARVID PETERSEN.

Hjälp dig själv

och lita ej för mycket på andra!

Kända sorgliga händelser på senaste tiden ha gjort, att man börjat med ny iver diskutera nödvändigheten av skyddsanordningar på platser, där landsvägar korsa järnvägar etc. Det är naturligtvis med fullt fog man förebrår järnvägsmyndigheterna försummelser i det avseendet, men man får ej heller glömma, att den enskilde har sitt ansvar. I vilket fall som helst, det inlägg, vi här nedan återge, har fått en särskild aktualitet genom denna diskussion, fastän förf. egentligen skrev det ap-röpå de många besöken i Sverige denna sommar av svenskamerikaner och för att skildra sina intryck från Amerika. Förf. är undervisningsrådet Nils Fredriksson, som är chef för skolöverstyrelsens yrkesavdelning och som f. ö. har den huvudsakliga äran av yrkesskoleorganisationen i Sverige:

Under min vistelse i U. S. A. fick jag många starka intryck, men knappast något har gjort sig påmint så ofta som det jag erhöi av en notis om en bolagsstämma i ett av de större järnvägsbolagen. I notisen meddelades bl. a. att allmänheten klagat över att järnvägen saknade stängsel, varför det ofta inträffat, att människor och djur, som passerade vägövergångar eller eljest inkommit på järnvägslinjen, blivit överkörda. Med anledning härav hade bolagets chef låtit göra en utredning i saken. Av denna framgick, att de skadegörelser å liv och egendom, som kunnat läggas bolaget till last under de senaste fem åren kostat bolaget i medeltal omkring 230,000 dollar för år, inberäknat pensioner och andra ersättningar till förolyckade eller deras efterlevande, men att inhägnad, bommar och grindvakter skulle draga en kostnad av minst 600,000 dollar för år. Under sådant förhållande ansåg han, att stängsel-frågan måste förfalla och bolagsstämman beslöt enhälligt i överensstämmelse härmed.

Aug. Försters

Flyglar och Pianon
Hirschs Pianomagasin
(CEDERGREN & C:o)
Regeringsgatan 26, Stockholm

Yema är en gudinna —

en ny skönhetsgudinna, ty den har samma goda egenskaper som en utsökt toilettvål, samma helande, uppmjukande och skyddande inverkan på ansiktets hud och hy som den yppersta hudcreme, samtidigt som den är en charmant raktvål. Har Ni ännu ej lärt känna den nya skönhetsgudinnan Yema, bör Ni stifta bekantskap med henne redan i dag genom att köpa med Er hem en Yema-hudcremetvål för 1 krona. Yema säljes överallt samt i parti från A.-B. A. P. Sjöbergs Fabriker Malmö

Nederlag i Stockholm och Hälsingborg

Yema

Varje ask innehåller skönhet.

Utom tävlan

62,000 ex.

hava tills dato tryckts av

KONSERVERINGSBOK

för de svenska hemmen av

G. Lind och J. Gréen

vars 8:de uppl.

i dagarna utkommer

Häft. endast ... kr. 2:—

Inb. endast ..... kr. 3:50

Avsättningen visar

att ingen annan konserveringsbok lyckats förvärva sig ens tillnärmelsevis så stort förtroende, vilket i sin tur bevisar bokens överlägsenhet.

WAHLSTRÖM & WIDSTRAND

Vid Reumatism,
Huvudvärk,
Gikt och Ischias

såväl som vid influensa, och smärtor av alla slag, verkar TOGAL snabbt och säkert.

Togaltabletterna utskilja starkt den skadliga urinsyran ur kroppen och går sålunda till själva roten av det onda. Togal anbefalles varmt av många läkare och kliniker i Europa. Det efterlämnar inga skadliga biverkningar. Smärtorna lindras omedelbart, och även sömnlösheten bekämpas med Togal. Tillhandahålles av apoteken.

Kaysers

DAM-UNDER-KLÄDER

och

STRUMPOR

av silke o. bomull

Största urval hos

Paul U. Bergströms A/B

74 DROTTNINGGATAN 74
STOCKHOLM

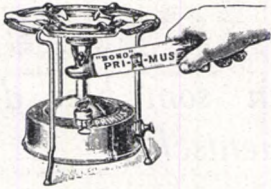
Hoffmann's
Pianinon

Kungl. Hovlev.

Malmkillnadsgatan 25 B, Stockholm.

CARL MÖLLER

Nedsatta priser. Goda avbet.-villkor.

Tänd Edert Primuskök
med
"Bono-Primus" pasta

Effektivaste och lätthanterligaste tändämne för fotogenkök, lödlampor m. m. Icke dyrare i användning än sprit. Kökets tändning går dubbelt så fort som med sprit. Bekvämt att medföra på resor och utflykter. Får köpas utan tillståndsbevis. Säljes i järn- och bosättningsaffärer samt hos

A.-B. B. A. Hjorth & C:o
STOCKHOLM.

Garantimärket på yppersta Fickur
Bese prov hos Urmakaren!

Jag kunde inte undgå att känna mig upprörd i mitt inre över det kalla hänsynslösa betraktelsesätt, som sålunda gjorde sig gällande och som med ens syntes mig typiskt för den allmänna uppfattningen i U. S. A. Emellertid erinrade jag mig ett råd, som jag fått av svensk-vännen mr Kohlsaas vid ett samtal med honom, just som jag kommit till Amerika i och för utställningen i St. Louis. »You will find much in America stupidous but don't judge of it too soon. Everything must have a reason and after some time you perhaps will find it all right.»

Jag började alltså reflektera närmare över järnvägschefens och bolagsstämmans sätt att se. Det kunde ju inte förnekas, att tågen höllo sig korrekt inom järnvägens område (såvida de inte urspårade). Var och en borde veta att det var farligt att giva sig in på järnvägsspåren. Följaktligen borde var och en hålla sig och sitt därifrån, eller, om någon måste passera över järnvägen, se sig noga för, att han ej råkade ut för något tåg. Sådan försiktighet vore kanske besvärlig och hinderlig ibland, men det vore också besvärligt och hinderligt för järnvägsbolaget att hålla stängsel, grindar och grindvakter. Tågen hade lika god rätt att finnas till som de vägfarande. För tågen vore sammanstötningar med vägfarande mindre riskabla än för dessa. Följaktligen var det de vägfarande och ej järnvägen, som behövde skaffa sig skydd.

Naturligtvis måste den mänskliga känslan uppressa sig mot ett sådant resonemang och jag vill ingalunda hava sagt att våra järnvägar skulle vara fria från allt ansvar, ifall någon blir överkörd på dem. Men å andra sidan kan inte förnekas att även anspråken på skyddsanordningar måste ha en gräns. Det kan väl hända, att någon kommer för nära en hamnkaj, faller i och drunknar, men inte kan man för den skull begära att alla hamnkajer skulle förses med räck, så höga att dylika olyckor inte skulle kunna hända. Man måste givetvis räkna med att människorna skola även utan skydd kunna taga sig till vara för olyckor. Annars skulle man ju komma till allt för orimliga anordningar i många fall.

Frågan blir då hur långt man skall gå beträffande dylika och andra skyddsåtgärder. Jag tänker nu inte blott på kroppsliga faror utan över huvud taget på allt, som hotar människorna här i livet. I Amerika är man i allmänhet mindre ömsint mot medmänniskorna än här. »Help yourself and Good will help you», är ett uttryck, som har en djupare innebörd än man i allmänhet tänker på. I Amerika gäller det mer än här att var och en får hjälpa sig själv. Det händer väl att mången förolyckas, men han blir därigenom en varning för andra. Sannolikt gör man inte mänskligheten någon tjänst genom att allt för ängsligt skydda individerna för olyckor och nöd. Visserligen är olyckan och nöden ofta oförvillad, så att skydd och hjälp för den skull synes berättigad. Men vem vet huru många olyckor och huru mycken nöd, som skulle hava undvikits, ifall det ej funnits ett kanske bedrägligt skydd eller en hägrande hjälp att hoppas på. Säkert är att människorna i U. S. A. mera allmänt än här göra intryck av att känna ansvar för sig själva, att vilja och kunna stå på egna ben, och helt visst ligger den amerikanska nationens oerhörda styrka till stor del i detta förhållande. Det är därför jag ej kunnat glömma den där notisen om järnvägsbolagets stängselfråga.

Nils Fredriksson.

Väninnor emellan

råder ibland en liten aning förtrytsamhet på grund av den enas större fågring. En skär och ungdomlig hy strävar varje kvinna efter, men icke alla veta, att F. Pauli's Ovicula-tvål är den säkraste och bästa hjälpredan härtill.

F. Pauli's

OVICULA

tvål

Pris 1 kr.

Feniths namn borgar för en förstklassig produkt!

Gräddmargarin: "Extramärket Fenith"
Växtmargarin: "Feniths Extra Växt"

äro marknadens förmämsta kvaliteter.

Tråkiga gäster

bli glada och trevliga om de bjudas på

Tomtens LATMANSKAKOR

Av ett paket bakas på en kvart
18 stycken utmärkt trevliga kakor.

Förtjusande nyhet.

Fås överallt.

Välkommen NYHET för alla hem När blomkrukorna möglar, crèpe-papperet blivit fult av fukt, blomorna vantrivas och dö, — då bliva alla husmödrar på misshumör. Hur undvika detta?

Jo, om Ni använder glacerade Roslagskrukor och blomvaser. Då Ni älskar blommor och vill att växterna skola trivas, så efterfråga våra tillverkningar i närmaste porslins-, bosättnings- eller om Ni bor på landet, lanthandel. De säljas nu landet runt. Finnas de ej så tillskriv eller ring upp Roslagens Glaceringsverk, Norrtälje, Rt 39, och angiv vad som önskas, som då sänder illustrerad prisurkund eller varan direkt. Vi kunna upplysa, att växterna, utan att vantrivas och dö, kunna direkt inplanteras i dessa glacerade kruror i motsats till andra sådana. Då modeller och färgnyanser äro vackra, samt "Idun", "Husmodern" och övriga svenska pressen, liksom 1,000-tals husmödrar landet runt, varmt lovordat dem, tillräda vi Eder, att nu vid omplantering skaffa dem, ty priserna äro billiga och fabrikatet enastående. Partiaterförsäljare i Sthlm Akerholmska magasinet.

Gammal, ypperlig huskur mot grått hår är

AKTA VALNÖTSDEKOKT

VALGÖRANDE — EFFEKTIV — OSKADLIG.

Pris pr flaska 3:50 + emballage och porto.

Tillv. av leg. apotekaren Fru S. Hellström, Ramnä.

Krönika.

(Forts. fr. sid. 726.)

taga av hatten till hälsning. Men tänk om vi skulle hålla hatten på huvudet och inhibera alla våra sirliga, iskalla och frånvarande bugningar och i stället sätte upp som hälsningsformulär ett vackert litet leende!

Ja, Stockholm är vackert och kanske den intressantaste stad på jorden. Tänk bara så mycken rent vild natur, som omger denna hyperförnäma och kultiverade nordiska världsstad. Res bara till Saltsjöbaden! Men res ännu hellre till den ödemark, där mitt sommarnöje ligger, och ni finner tre kvart från Stockholm en hydda, som trots sin belägenhet invid bilväg och grå, bred ångbåtsbrygga har stora skogar på ena sidan och »milsvida» bergsvidder på den andra. För att nu inte tala om, att där råder lantliga seder (man går till exempel själv över ån efter vatten!) och moder, samt att Stockholmskvallret når dit ut endast som återljudet av ett kaotiskt mummel. Bara ett personligt exempel. På andra veckan efter min flyttning frågade mig en av traktens fruar, om det inte var jag som skrivit den bok, som hon bland alla andra mest längtade att få läsa. På min fråga upplyste hon om, att den hette »Gula Paviljongen».

Alma Föderlyck

Sköarbeterskan som blev departementschef.

(Forts. fr. sid. 728.)

sett, att ödmjukheten för mannen alltså är litet för stor här i landet. Men även den blir väl mindre med tiden».

När miss Anderson vilar ut från sitt sociala arbete i U. S. A., söker hon sig gärna till landet och naturen. »Jag är landsflicka», säger hon leende, »och det sitter i.» Ett av de uppslag, som livligt intresserar henne är att låta arbeterskorna lära sig hantera boken, denna underbara kunskapskälla. Hon har själv i aderton år stått fjättrad vid en skomaskin och vet vilken upplevelse det var att i en aftonskola göra bekantskap med boklig bildning. Hon är nu med i den kommitté, som varje år öppnar Brenmar College för 100 fabriksarbeterskor, som där i 2 månaders tid få studera skilda ämnen och få de första glimtarna av vad intellektuella fröjder vilja säga. Före avresan till Sverige var miss Anderson på besök hos sina kära flickor, och hon visar bl. a. en trevlig gruppbild av dem och henne med den ståtliga collegebyggnaden i bakgrunden.

Efter stockholmsbesöket — där hon återser två bröder, av vilka en är vaktmästare vid Karolinska institutet, den andre innehavare av en slakteriaffär, far miss Anderson för att återse hemtrakten och sedan, naturligtvis, till Göteborgsutställningen.

R.

Småttingarnas egen sida.

(Forts. fr. sid. 734.)

till hamnen för att tillfångataga kaptenen och taga tillbaka trollkvarnen.

»Nu skall du mala guld åt mig, snälla kvarn», sade kaptenen, men just som han

En sjuksköterska

bör alltid hava »4711» till hands. Hon måste ha reda på, huru ytterst svalkande och uppfriskande »4711» är för den sjuke, huru dess fina doft verkar fördelaktigt på lynnet och sjukrummets trista atmosfär.

»4711» är alltid välgörande för den sjuke.

4711. Eau de Cologne

Gör ett försök med **4711. Eau de Cologne-Tvål**

Oumbärlig för alla svenska hem
är den nya upplagan av

IDUNS KOKBOK

Av **ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND**
12:te uppl.
Fullständigt omarbetad och utvidgad

Innehåller bl. a. de tillförlitligaste recept för
SYLTNING, KONSERVERING
SVAMPINLÄGGNING

NYHET: Anvisningar att använda **GASSPIS**
eller **GASUGN** vid alla recept för
stekning och bakning.

RIKT ILLUSTRERAD - TREFÄRGSTRYCK

Nedsatt pris Kr. 8:—

Rekvirera genast från närmaste bokhandel
eller direkt från

IDUNS EXPEDITION - STHLM
Mot postförskott. Portofritt.

Oatine

ANSIKTET FORDRAR SPECIELL RENSNING OCH SKYDD,
därför använda alla damer **OATINE-CREME**, ingnidning och avtorkning, och vid daglig
vård blir ansiktet 10 år yngre, därför att huden göres mjuk, glatt och förskönas genom
denna behandling.

OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 3:— och i stor burk med tredubbelt innehåll å Kr. 6:—.
Håll endast tillgodo med **OATINE "Vit creme — grönt lock"** och tillbakavisa alla efterrapningar.

Oatine uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och vällyktande
samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. — Fås i burkar av samma storlekar å Kr. 3:—
och Kr. 6:—.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY - Malmö, Paris & London

OATINE En gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Vad är Miradium?

Medel till botande av en lång rad sjukdomar.

Miradiumsalt, pastiller och tabletter framställas av mineralsaltet och äro erkända av läkarvetenskapen såsom absolut verksamma och äro ytterligare tillsatta med äkta radium i de styrkor som angivas på emballagen.

Enligt vad radiumforskaren konstaterat har radium en underbar verkan på de inre organen och är starkt urinsyreutdrivande, varför miradiumpreparaten sålunda ha *dubbel verkan*, enär de både ha mineralsaltets och radiums tjänliga egenskaper och därför också i ständigt stigande grad användas inom läkarvetenskapen mot *gikt, ischias, reumatism, nervsmärtor, störningar i ämnesomsättningen, ålderdomssvaghet, njursjukdomar, blodbrist m. m.* Rådfråga er läkare! Miradiumsalt till 18 dagars förbrukning och Miradiumpastiller till 15 dagar erhållas på apoteken å kr. 6:50 pr glas. Skriv till Miradium-Generaldepot, Avd. 20, Apoteket Vasens Droghandel, Vitrum, Stockholm, efter Radium-Broschyren, som sändes fullständigt gratis.

Barnens förtjusning är

JAMAICA BANANER

GODA

Ytterst lättsmälta Närande.

Vävskedar

jämte övriga tillbehör för handvävstolar. Vävspannare, Skyttlar, Skedkrokar och Spolmaskiner köpas förmånligast hos

A.-B. Borås Mek. Wäfskedsfabrik, Borås, Rikstelefon 1028. Exp. till landsorten mot postförskott.

FRÅGA OCH SVAR

Fråga: Giv mig ett gott råd! Jag önskar att köpa mig ett par lufter vackra och smakfulla gardiner, passande för ett i mörk ton hållet herrum. Tapeten är blå, mattan även blå samt möbelen av mahogny. Vad för sorts gardiner och vilken färg, samt var skall jag bäst köpa desamma?

Fru Ellinor.

Svar: Tillskriv Aktiebolaget Sturemagasinet, 15 Stureplan, Stockholm, får Ni det bästa rådet, samt prover å alla upptänkliga gardinsorter.

A. J.

(Annon)

Begär alltid

MAIZENA

Obfverträfflig

såser, bakning, maizenagröt

skulle läsa trollformeln, kom kocken och ropade att saltet var slut. »Det betyder ingenting, »svarade kaptenen, »nu kunna vi ju få allt vad vi önska». Mal salt! Mal min kvarn, låt se din makt, gör nu som här jag sagt!» Kvarnen till att mala och snart låg en stor salthög på däck. »Sluta upp nu, nu ha vi nog» ropade kaptenen. Men kvarnen malde och malde, kaptenen tiggde och bad att den skulle stanna — men nej. Det var ju endast trollformeln som kunde få den att stanna, men denna kände ju ej kaptenen till och matrosen, som hade hört Rödöga säga den, hade glömt den. Snart var hela däck fullt med salt, ja ända långt upp på masterna. Större och större blev salthögen och i sin förtvivlan tog kaptenen en yxa och slog sönder kvarnen med. Nog fick han sönder den, men tror ni kvarnen stannade för det — nej då. Kvarnen fortfor att mala ändå och salthögen växte och växte så snart endast mastvimpeln syntes av skeppet. Men kvarnen stannade aldrig, så till slut sjönk skeppet, och den fortfar nog med att mala än i dag, ända tills någon finner den och får den att stanna genom att läsa trollformeln.

Nu veta vi alltså varför havet är salt.

Ett snällt barn. Vad är det?

SVERIGES SNÄLLASTE BARN BO I Örnsköldsvik, påstår en berest man. Nu vill Idun gärna få en verkligt bra beskrivning på vad ett snällt barn egentligen är, enligt ungdomarnas egen uppfattning. Skriv alltså i korta ordalag kännetecknen på ett snällt barn och insänd brevet till De snälla barnens tävlan, Iduns Redaktion, Stockholm, före den 26 aug. och uppgiv i brevet namn, adress och ålder. Tävlingen är avsedd för ungdomar i åldern 8—15 år och de tre bästa svaren belönas med roliga böcker.

RÄTTELSE.

I den i föreg. nr meddelade lösningen av rebusen i nr 26 hade ett fel insmugit sig. Där stod: Nu skall den stackars stenen vråkas ur sitt skjul ut på landsvägen. Skall vara: Nu skall den stackars *sturen* etc.

En trevlig pyjama

för dem av våra läsarinor, som föredraga dylik sovdräkt framför en vanlig nattskjorta.

Den består av 2 plagg, ett par benkläder och en kort jacka rynkad i livet och är sydd av blommigt kulört bomullstyg. Sådant finnes nu i förtjusande färger, rosa, ljusblått, lila och gult, speciellt avsett för nattdräkter. Mönster kan erhållas mot insändande av 60 öre i frim. under adress *Iduns Mönsteravdelning, Stockholm.*

FLORODOL-TVÅL
För Hygienisk Hudvård

Perfumer FLORA, GEFLE

Barnens späda hud

är helt naturligt synnerligen känslig för det ofördelaktiga inflytande, som en olämpligt sammansatt tvål medför.

Den omtänksamma modern bör därför sorgfälligt undvika allt, som kan skada den rosiga hyn hos de små och därmed deras prägel av hälsa och välbefinnande.

Den tvål, som speciellt ägnar sig för dagligt användande vid barnens hudvård, är Florodol-Tvålen. Ingen annan toalet-tvål utvecklar vid användningen detta fina, gräddliknande lödder — i sig inneslutande för hudens hälsa betydelsefulla ämnen — som är så utmärkande för Florodol-Tvålen

AKTIEBOLAGET SYDSVENSKA BANKEN

Inbetalt aktiekapital Kr. 34,000,000:—

Huvudkontor: *Malmö.*

Mottager insättningar å **Depositions-, Kapital- och Sparkasseräkning till högsta gällande ränta.**

Fullständig bankrörelse.

Agora

EXTRAVÄXT

Margarin

AGORA MARGARINFABRIK, STOCKHOLM

Iduns korrespondensklubb

Ett utmärkt gott uppslag, denna korrespond.-avd.! Kanske jag härigenom kunde få brevväxla med en finländska, någon, som har känsla och sinne för svenska kulturella spörsmål och därför vore hägad komma i personlig förbindelse med en rikssvenska med dylika intressen. Har något hört talas om "Finlands Lottor", roligt skulle vara lära känna en av dem och deras arbete. Ehuru landsortsbo och genom yrket (slj.-lär.) placerad i en avlägsen bygd, följer jag dock livligt med dagshändelserna "därute" varför samtalsämnen ej kommer att fattas. Min adr. hos tidningen. *Rikssvenska.*

Som jag i många år haft Idun och alltid med stort intresse läst hela dess gedigna innehåll, skulle jag känna mig glad, om jag på detta sätt finge utbyta tankar om litet av varje med någon lika intresserad medmänniska, yngre eller äldre lika bra. Jag har intresse för allt mellan himmel och jord, älskar sol, vår, ungdom, blommor, litteratur, musik, sång, ett lyckligt hemliv, ja allt som intresserar mänskligheten. Trots min ålder — 56 år — känner jag mig ej gammal utan ung och glad till sinnes.

Vem av Iduns läsare vill korrespondera med *Elina.*

Iduns förmedlingsbyrå

lämnar tillförlitliga uppgifter om utkomstmöjligheten på olika banor just nu. Alla upplysningar om skolor och utbildningsanstalter, inträdesfordringar, kursavgifter och uppehållskostnader lämnas omgående mot en avgift av 1 kr. Kom också ihåg att Iduns förmedlingsbyrå införskaffar ritningar till villabyggen, ger sakkunniga förslag till olika slags värmeledningssystem, badrumsanordningar etc. Lämnar förslag på litteratur. Gör upp matsedlar för fester, inköper handarbetsmateriel etc. Någon ersättning beräknas, allt efter den tid, som åtgår för uppdragets utförande: i genomsnitt 3 kr. i timmen.

LÄSARINNORNAS SPALT

SVAR.

Svar till Enkel kvinna från landet. Den harmlösa lilla dikten finnes jämte hundra andra i Göstas samlade visor och poem, utgivna som enkronasböcker från Ahlén & Åkerlunds Förlag. Närmaste bokläda anskaffar dem nog. *Lev livet leende.*

Svar till Villrådlig: Enligt min mening bör Ni taga den plats hos Edra släktingar som Ni blivit erbjuden. Jag tror nog att Ni passar om Ni bara förstår att "anpassa" Er. Och det får Ni göra på vilken plats Ni än kommer. At Er håg för det husliga arbetet kan Ni nog likväl få ägna Er. Jag har en bekant som är i hattaffär, vilken är förenad med annan affär. Och utom detta får hon ibland — under den tysta tiden — hjälpa till i hushåll. Det är så bra att taga det arbete man kan få. Då har man med detsamma fast mark under fötterna och från denna, så att säga, markbit, kan man efterhand kravla sig både

längre fram och högre upp. Och det kan man när man bara förstår att passa tillfället. Ett tillfälle kommer inte så lätt, som någon tror. Passa därför bara på nu!
Ebon.

Då jag tagit del av signaturen "En gammal frökens" öppna svar riktat till mig i tidningens senaste nummer, känner jag mig nödsakad att lika öppet bemöta detta med följande rader.

Hur varmt tacksam känner jag mig ej över de bevis på förståelse som kommit mig till del genom brev från okända, på grund av min vädjan om korrespondens med någon av tidningens läsarinor. Särskilt får jag till en "lycklig hustru" rikta min tacksamhet för den tröst hon med sina goda tankar skänkt mig.

Men vem är då den som så öppet vill sätta sig till doms över en medmänniska, utan annan grund än de ord som dikterat min vädjan om korrespondens. Ej ha väl vi blivit satta här i världen att så gissla vår nästa som Ni, min fröken?

NÖJEN I STOCKHOLM

Folk-Teatern.

Varje afton kl. 8 e. m.
KARL-GERHARDS-REVYN
"Folkän förstass".

PERSSONS STICKMASKINER

Svensk tillverkning. Gulmedalj å alla utställningar. Erkänt bästa maskin för tillverkning av alla sorters stickade artiklar, såsom strandkofter, jumpers, sweaters, underkläder, strumpor m. m.
A.-B. Per Perssons Väv- & Stickmaskin.
Fabrik: Kontor & Utställning: Fabriksgränd 3, Drottninggatan 21 B, STOCKHOLM.

Vackra och välgjorda
MÖBLER
GARLSSON & REICKE
Sibyllegatan 17

Lär Edra små

att det är av den största vikt att alltid se snygg och fin ut om fötterna. Härtill fordras två saker: för det första ett par *hela skodon*, för det andra ett par *välvärdade skodon*. Med välvärdade menas att de dagligen putsas med VIKING skokräm — den enda skokräm, som Ni stannar för sedan Ni en gång provat den. Viking skokräm förlämnar skodonen en hög, smetfri glans på kortaste tid med minsta arbete. Viking säljes överallt.

KULLGRENS GRAVVÅRDAR

Förnämsta granitsorter
Utsökta modeller
Förstklassigt arbete
Billiga priser

Granitaktiebolaget
C. A. KULLGRENS ENKA
Uddevalla

Gurkmjolk

Franskt originalrecept.
Bästa medel för erhållande av mjuk, klar och ungdomlig hy.
Pris kr. 4:50 pr flaska.

Sändes pr postförskott + porto över hela landet.

MIA LILJEFORS
Exam. massör.

Klinik för medicinsk hårbehandling, huvudmassage och ansiktsbehandling.
Karl Gustafsgatan 16, Göteborg.
Telef. 15420.

SOUTHALL'S

BINDOR OCH SPECIALARTIKLAR FÖR DAMER

SOUTHALL'S DAMBINDOR, absorberande, aseptiska och mjuka som dun. Olika storlekar, i blåa paket på 1 dussin.

SOUTHALL'S KOMPRIMERADE DAMBINDOR, i fyra storlekar. Särskilt lämpliga för damer på resor.

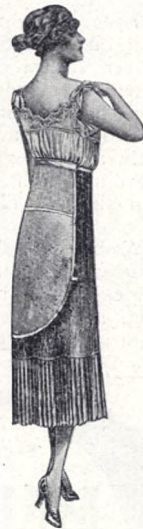
Rekommenderas att användas tillsammans med **SOUTHALL'S justerbara (elastiska) BÄLTE.**

SOUTHALL'S SANITÄRA BYXOR,

i diverse modeller, med löstagbart foder av rent gummi äro en välgärning för damer.

Ävenså **SOUTHALL'S KJOLSKYDDARE**

av rent gummi.

Tillverkade av

SOUTHALL BROS. & BARCLAY LTD.
CHARFORD MILLS, BIRMINGHAM, ENGLAND.

I lager hos Buttericks Mönsteraffär, Stockholm, Göteborg, Malmö och Hälsingborg, Nordiska Kompaniet (Sjukvårdsavdelningen) Stockholm, Au Corset Gracieux, Drottninggatan 66, Stockholm, ävensom hos alla förstklassiga sjukvårdsaffärer.

ENGROS: Carl Stangenberg, Hötorget 10, Stockholm; Gustaf Hjelm & C:o, Norrtullsgatan 8 A, Stockholm; Sederholm & C:o, Östermalmgatan 69, Stockholm.

Utlåtande av
Prof. Martin Ramström.

Se Idun 15/7.

Fråga: Jag har använt olika medel mot astma, däribland en del att taga in, men icke blivit hjälpt. Vilket anses vara det effektivaste medlet?

Svar: Det nya rökpulvret Respirol, vilket är tillverkat enligt de allra senaste rönen, anses såsom fullt oskadligt och effektivt. Dubbel sats kostar å apoteken Kr. 3:95, men kan även erhållas pr post genom Medicoll, Stockholm. Många medel att "taga in" mot astma verka skadligt på ett eller annat organ. *S. W.*
(Annons)

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättmalt föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tagas av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
**APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM
STOCKHOLM**

Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.
Nedsatt pris kr. 3.45 pr fl.

M. ZADIG

Shampooing-Pulver
renar håret, borttager mjäll,
styrker hårroten, befördrar hårväxlen
dess användande är
en verklig njutning.

Yppersta vetemjöl:

**KALMAR
VAPEN**
KALMAR
ÅNGKVARNS
K.-B.

Enda bok av Coué!!

Hur man vinner herravälde över sig själv.

En ypperlig beskrivning på den moderna suggestionsmetoden av den genialiska upphovsmannen Emilé Coué. En bok för svaga och starka.

4:de uppl.
Häftad 2: 25.

Finnes i varje bokhandel eller direkt från

BIBLIOTEKSFÖRLAGET
Stockholm.

Enastående vilo- och rekreationsort är **BRUNNEN** (Schweiz)

vid Vierwaldstättersjön, en av Schweiz' underbaraste platser. Medelpunkt för utflykter till Rütli, Tellsplatte, Axenstrasse, Rigi, Luzern etc.

Hotel Waldstätterhof
förstklassigt — vid sjön — härlig park — tennisplaner — vattensport. Fullt modernt. Hjälpension från 12.50 Fr. Upplysningar och prospekt genom ägarerna: FRID. FASSBIND och

Schweiziska Turistbyrån,
Hamngatan, 5 B, Stockholm.

Fråga: Vad skall jag göra, när jag någon gång varit sent uppe och ej är "i form" följande dag.
Telegrafist.

Svar: Tag en Nevrosinestav. Den är oskadlig för organismen (innehåller ej acetylsalicylsyra) men är mycket verksam. Erhålles å alla apotek utan recept.
Medical.

(Annon)

Enligt Eder mening skulle tanken på det egna hemmet så hägrat för mig under dessa år att kärleken så att säga blivit lagd på hyllan. Skulle Ni ej kunna tänka Er att det just är för kärlekens skull som jag nu begynner göra revolt?
Är Ni verkligen så övertygad om att den ställning en gift kvinna intager — märk väl — ej bara utåt utan även inåt, är så avundsvärd att hon fördenskull ville förneka sig själv och sin frihet, endast och allenast för att nå ett visst anseende vid en mans sida, — som hon ej älskar.

Nej vet Ni jag tror det ej, och ser för övrigt själv för högt på människornas inbördes ställning till varandra för att ens kunna tänka att ett äktenskap ingången i mening att materiellt kunna utnyttja de fördelar som kunde bjudas skulle skänka någon som helst lycka.

Bästa Gamla Fröken, vore jag en av de kvinnor Ni påstår mig vara, hade jag ej sådana funderingar som nu. Då gifte jag mig när tiden var inne och skrinlade de obehagliga dispyterna i glädjen över att ha nått målet för min strävan — äktenskapet. Ni bör förstå att Ni haft orätt i Edra påståenden.

En sak. Vad Ni ändock är lycklig som ej vet vad det där ordet ensam egentligen betyder. Ni ger mig det rådet att gå upp i mitt arbete. Ni kan vara förvissad om att jag varken är uttråkad eller missnöjd med det utan tvärtom. Det skänker mig stor glädje, vilket dock ej hindrar att ensamhetskänslan för mig är det stora spöket som jag innerligt hoppas Ni aldrig måtte råka. "Peggy."

FRÅGOR.

Vilken plats i Skåne är lämpligast för startandet av en privatskola med Kindergartan? Svar till "Kindergarten."

Bergsbrunnaskolan, en ny förstklassig husmodersskola.

Då man från Stockholm, på resa norrut, i närheten av Uppsala passerar Bergsbrunna järnvägsstation fängslas blicken ovillkorligen av en vacker vit villa, högt belägen — så högt som nu Upplandsbygden kan bestå — modernt byggd i gammal trevlig svensk herrgårdsstil. Det är Bergsbrunna Husmodersskola.

Föreståndarinna Marie-Charlotta Petterssons och Gunborg Carlssons namn äro välbekanta genom deras bärarinnors föregående verksamhet på förtroendeposter vid vårt lands förnämsta husliga akademi. Samarbete i glatt givande och tagande tyckes vara levnadsprincip för allt och alla. Arbetets centralpunkt är naturligtvis köket. Detta är stort och bekvämt med ved och elektrisk spis men utan hela massan av modernt självarbetande atiralj. Denna är ju nämligen ganska svåråtkomlig i vanliga eljes nog så välförsedda medelklasshem.

Utom allt som hör till hushållet, meddelas också undervisning i hälsolära och barnavård m. m. m.

TEATER OCH BIO.

Teater och Bio kunna mycket väl vara goda vänner. Teatern är — eller låt oss säga, har varit — den vackra och beundrade prinsessan, som varit rätt härsklysten och i mängd och mycket gjort som hon velat.

Bion har varit — och är kanske ännu i mångas ögon — den lilla Askungen, föraktad och förbisedd av livets store.

Men den goda féen har vidrört Askungen med sitt trollspö. Och se, hon har så småningom blivit en annan. Hon har fått förmågan att ge, vad som inte

Yardley's Äkta Lavendel Tvål

sammansatt av de mest utsökta oljor, förlänar huden den mjukhet och ungdomliga friskhet som är första betingelsen för vacker hy och kvinnlig charm.

Varje tvål efterlämnar den friska doften av den äkta lavendelblomman, som kvarstannar på huden långt efter användandet.

Anspråksfulla damer uppskatta den.

Säljas i alla välsorterade affärer inom branchen.

Pris Kr. 1: 50.

YARDLEY & CO., LTD., LONDON W. 1

UNDER SOMMARMÄNADERNA ÄR

Pellerin's
NYA
Margarin

GRÄDDMARGARIN: VÄXTMARGARIN:
HÖGSTA MÄRKET EXTRA VÄXT

ombärligt i varje hushåll tack vare sin fasta konsistens.

Apotekare John Lindgrens Kinavin

med eller utan järn, berett av äkta druvvin. Sedan flera årtionden välkänt såsom ett stärkande och stimulerande medel vid svaghetsstillstånd, särskilt blodbrist.

Till salu å alla apotek.

Tillverkas å **APOTEKET LEJONET, Malmö.**

Döva höra

Den amerikanska elektriska **hörapparaten ACOUSTICON**, som är världens förnämsta, kan nu regleras i 6 styrkegrader efter örats olika hörsel förmåga. Förordad av öronspecialister. Ombärlig för lönhörda i kyrka och teater. För efterrapningar varnas

Öronmassageapparaten MASSACON botar susning för öronen. ACOUSTICON är den enda elektr. hörapparat som är patenterad, o. lämnas 5 års skriftlig garanti. ACOUSTICON är tillerkänd guldmedalj i St. Louis o. den engelska kröningsmedaljen i guld. Användes av H. Maj:t Ånkedrottningen av England o. Prins Carl av Sverige. Begär katalog och intyg. Ensamma förs för Sverige: **MALMÖ BANDAGE ETABLISSEMENT, Per Veijersgatan 9, Malmö 1. Telefon 4975.**

GRANSHOLMS

FINPAPPERSBRUK
ANLAGT 1803 - GEMLA - ANLAGT 1808
Specialbruk för finare pappersorter

LEVERANTÖR AV IDUNS PAPPER
OMBUD OCH PARTINEDERLAG I STOCKHOLM:

R. W. STARE

R. T. 40 44 59 KUNGSGATAN 59 NORR 192 30

Värdefull och intressant nyhet
ILLUSTRERAD ÖVNINGSBOK

för småbarnens skrivundervisning i hemmet och småbarnsskolorna av PER BORGH

Med dessa båda illustrerade häften tillföres vår småbarnsundervisning en nyhet, som är värd allt beaktande och som vi äro övertygade om skall tillvinna sig såväl lärarnas och föräldrarnas som barnens stora intresse och göra undervisningstimmarna i skrivning och modersmål till nyttiga glädjestunder.

Pris: häft. I 25 öre, häft. II 35 öre.

Båda som prov mot 60 öre i frimärken.

GRANSHOLMS AKTIEBOLAG, GEMLA.

Falu-ättika

Den bästa inläggnings-, mat-
och bordsättika som finnes i
marknaden!

Tillverkas av

Stora Kopparbergs Bergslags A.-B.

Medisan-liniment

omsorgstullt utexperimenterat, överträffar de flesta såväl in- som utländska medel mot reumatisk värk, ledstyhhet, ryggsnitt, ichias m. m. Linimentet resorberas lätt av huden, varigenom långvarig ingniddning blir onödig. Bruksanvisning följer. Fås å alla apotek.
Tillverkas å **APOTEKET LEJONET, Malmö.**

GÖTA KANAL

SVERIGES VACKRASTE TURISTLED

Lämplig tur till och från Jubileumsutställningen i Göteborg
 I klass passagerareångare
 Utmärkt restauration

Begär turlista och prospekt
ÅNGFARTYGS AKTIEBOLAGET GÖTA KANAL
 GÖTEBORG - STOCKHOLM

Gyllenhammars
HAVRE-MUST
 gör

PROSSVORÉ

mig
 väldigt
 stark

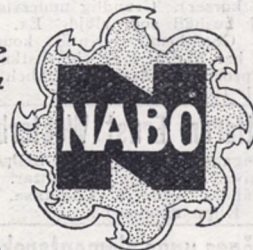
Så'na här kakor —

lätta, pösiga och välsmakande får man, då man använder TRELLEBORGS RÅGSIKT "000". Jag har nu hållit mig till det i årtal. Erfarenheten har lärt mig att ifråga om dryghet, ändamålsenlighet och god smak intet bättre finnes än

TRELLEBORGS RÅGSIKT "000"

TRELLEBORGS ÅNGQVARNENS
 AKTIEBOLAG

Det
 själverkande
 tvättämnet
 med
BENSIN

Men snälla Lisa,
 sitter hon här, och vi
 som ha så stor tvätt!
 Tvätten!! Den är redan
 färdig! Jag har använt

NABO